

INNHOLDSFORTEGNELSE

Emnekurs i beverspeiding	2
ÅPNING.....	3
Bevereventyret, kap.1 - Familien Jonsen	3
HVA ER EN BEVERKOLONI?	6
Bevereventyret, Kapittel 5 - Beverne deler og samarbeider	6
Kolonien – bevernes enhet	7
Barna i kolonien.....	9
Mål med arbeidet i enheten	10
HVORDAN ARBEIDER VI I KOLONIEN - SPEIDERMETODEN I KOLONIEN.....	11
Utdrag fra Bevereventyret, Kapittel 7 - De lykkelige beverne	11
Hva er speiding?.....	12
Speidermetoden	13
Forpliktelse gjennom lov og løfte	13
Learning by doing	14
Patruljesystemet	15
Friluftsliv	15
Samfunnsengasjement	16
Symbolikk, rammer og lek.....	16
Progresjon	18
Medbestemmelse og ansvar	18
LÆRING GJENNOM LEK.....	20
Utdrag fra Bevereventyret, kap.7	20
Leken er koloniens viktigste hjelpemiddel	20
Huskeregler for leker	22
Leker som kan brukes i forbindelse med beverrammen:	23
RAMMEARBEID.....	26
Bevereventyret, Kapittel 8 - Nye grenser	26
Ramme.....	27
<i>Bruk av andre rammer.....</i>	<i>28</i>
Løype med beverramme.....	28
ORGANISERING OG FORELDREKONTAKT	32
Inndeling av kolonien – Patruljesystemet i kolonien	33
Foreldrekontakt.....	33
<i>Foreldre som ressurs.....</i>	<i>33</i>
PLANLEGGING I KOLONIEN	34
Organisering av enhetens lederoppgaver	34
Hva, hvorfor og hvordan vi planlegger	35
BRUK AV MIN SPEIDERLOGG OG ANDRE HJELPEMIDLER	38
GJENBRUK – GAMMELT BLIR SOM NYTT	39
Gammelt blir som nytt.....	39
Aktivitetsorientert ledelse	40
PLANLEGGING I PRAKSIS	41
SPØRRETIME.....	43
Eksempler på spørsmål man kan få:.....	43
KOLONIEN – AVSLUTNING.....	44
Baden-Powells siste ord til speiderne	44

Emnekurs i beverspeiding

Emnekurs i beverspeiding skal gi deltakerne en grunnleggende forståelse av denne enheten og gi et godt grunnlag for å planlegge aktiviteter i beverkolonien. Kurset består av to moduler som tilsvarer modul 2 og 3 i Programkurset. Deltakere må før kurset selv bli kjent med oppbyggingen av Speiderbasen og treningsprogrammet (eller eventuelt delta på modul 1 i Programkurset).

Tips til kursleder: Det kan være lurt å legge opp kurset på en slik måte at kursdeltakerne opplever hvordan vi arbeider i kolonien gjennom hvordan de ulike øktene legges opp. Beverarbeid er basert på rammer, og det vil i flere av øktene bli gitt eksempler på hvordan leker og aktiviteter kan settes inn i en beverramme. Det er viktig at det lekes mye, siden lek er en viktig del av beverarbeidet. Noe av det viktigste man oppnår gjennom kurset er å lære å bruke leken bevisst.

Materiell som kan bestilles fra forbundskontoret:

Heftet om Speidermetoden, Velkommen leder, Beverhåndboka, huskelapper til Programkurset, oversiktsplakat for kolonien.

Åpning

Hva

Åpningen marker at nå er vi i gang.
Åpningen er knyttet til koloni og rammebruk.
Vi blir litt bedre kjent med hverandre

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal bli bedre kjent med hverandre og oppleve bruk av rammer i praksis

Hvordan

Tidsbruk: 30 min

Utstyr: Skinn eller papp, sikkerhetsnåler, penner/tusjer, en eske med div, gjenstander (litt flere enn antall deltakere)

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
30 min	Bli bedre kjent med hverandre og komme inn i riktig stemning.	Lese kapittel 1 i Bevereventyret. Kapitlet handler om første møte mellom menneskefamilien og beverfamilien. I denne økten skal deltakerne også prøve å bli kjent med hverandre. Åpningsseremoni med beversangen og beverropet. Lage navnelapper av skinn (eventuelt papp) En bli kjent-lek hvor hver deltaker får velge ut det de liker best ut av en eske med forskjellige gjenstander (f.eks. lommelykt, nålepute, bilderamme osv.) Så må deltakerne presentere seg, si noe om seg selv gjennom å forklare hvorfor de valgte denne gjenstanden.	

Fagstoff

Bevereventyret, kap.1 - Familien Jonsen

Store Brune Bever hadde noe veldig viktig å fortelle. Han svømte til midten av dammen og klappet med halen. Klapp, klapp, klapp på vannet, tre ganger. Alle de andre beverne i dammen hørte signalet og skyndte seg over til beverdemningen som Brune Bever hadde bygget, for de visste at møtet skulle holdes der.

“Hva tror du skal skje?” spurte den lille beveren med de skarpe fortennene.

“Det er sikkert noe om folkene i den nye hytta”, sa en av tvillingbeverne.

“Jeg vet det er det gjelder”, sa den andre, “for Brune Bever svømte nedover bekken i den retningen i morges”.

Fra alle kanter av dammen svømte beverne i full fart til møteplassen. Brune Bever satt på en trestamme og så veldig høytidelig ut. Han var slik en klok bever. Han visste så mye om skogen og dammen, og alle

dyrene og fuglene var vennene hans. Han klappet med sine to forlabber for å få stillhet. De femten beverne som hadde samlet seg i en ring rundt ham ble veldig stille.

“Store og små bevere”, sa han. “Jeg har noe viktig å fortelle dere. Nedover bekken, i lysningen ved sjøen, er det fire mennesker som bygger en hytte. Det er to store og to små mennesker og jeg tror dere vil bli glade over å høre at de ser vennlige ut. Gutten så meg og pekte meg ut for de andre. De vinket alle sammen og da jeg slo med halen så de veldig begeistret ut”.

“Da jeg var på vei oppover bekken igjen for å fortelle nyheten til dere, møtte jeg Tik Tak, ekornet. Han fortalte meg at familien het Jonsen, og ettersom de skal bli våre venner, store og små bevere, har jeg kalt sammen til dette møtet i dag, så vi kan gi dem navn. Alle skogens venner må ha navn, vet dere”.

“Hvordan skal vi gjøre det?” spurte beveren med de lengste tennene. “Vi har aldri sett dem og vi må jo se dem før vi kan gi dem navn”. “Vel, vel”, sa Brune Bever, “derfor skal alle sammen dra nedover bekken i ettermiddag og ta en titt på familien Jonsen”.

Alle beverne var veldig spente da de gjorde seg klar til å svømme nedover til plassen der familien Jonsen var travelt opptatt med å bygge den nye sommerhytta si. Til å begynne med var det ingen som la merke til beverne da de kom svømmende og forsiktig snek seg opp på kanten av bekken.

Det var faren som til slutt sa: “Se unger, se mor, jeg tror vi har fått selskap. Ikke snu dere rundt for fort, for da kan dere skremme dem vekk”. Hele familien Jonsen snudde seg og så på beverne. De så glade ut over å se dem.

“Sa jeg ikke at vi hadde masse venner i skogen?” sa moren. “Jeg tror det må være en beverkoloni i demningen lenger opp i bekken”, sa faren.

Beverne så seg nøye omkring, og hver enkelt av dem studerte menneskene for å se om de kunne finne navn som kunne beskrive dem riktig. Piken hadde kommet helt ned til vannkanten og tok langsomt av seg skoene sine. Beverne trakk seg forsiktig litt bakover til dypere vann og piken begynte å plaske rundt i det kjølige vannet. Gutten, moren og faren hadde gått rolig ned til bredden og så nå på beverne som svømte omkring. Moren sa at hun var sikker på at beverne studerte dem.

“Jeg tror”, sa gutten, “at de prøver å finne ut om vi er vennlige”. Faren sa at “det vil nok ta en stund, men jeg vet at de vil finne ut at vi er det”.

Akkurat da hørtes et plask fra Brune Bever, som fortalte de andre at de skulle snu. Oppover bekken dro de for å holde møte og bestemme seg for navn på menneskene. Med stor visdom sa Brune Bever: “Beverne, faren så oss først, han så oss før vi hadde kommet helt rundt svingen. Jeg mener vi bør kalle han Haukøye”.

“Å, det var et fint navn”, sa alle beverne.

Tvillingene begynte å skravle. “Så dere de fine fargene moren hadde på klærne sine? De var virkelig fine. Vi må kalle henne Regnbue. Hun hadde så nydelige farger på seg” sa de. “Flott tvillinger” sa de andre beverne. “Det vil vi kalle henne, -Regnbue!”

“Jeg var den av oss som var nærmest piken da hun kom ut i vannet, vet dere. Hun plasket rundt og laget store bobler med føttene sine”, sa beveren med den korteste halen. “Hva sier dere til å kalle henne Boble?”

“Det liker vi veldig godt”, sa flere bevere. “Det var et fint navn på henne”.

“Brune Bever sa: “Og gutten, så dere fargen på håret hans? Han kaller vi Rødtopp”.

“Vel, dette er navnene vi vil gi dem”, sa alle beverne på en gang og klappet med halene av glede. “Det vil vi kalle dem og vi vil bli venner med alle sammen”.

Og slik var det at beverkolonien ga navn til sine fire nye menneskevenner.

Åpningsseremoni

6-7-åringer trenger trygge rammer. Man må ha faste rutiner på begynnelse og slutt av møtet. Faste rutiner og tydelige voksne skaper trygghet.

I kolonien starter man møter med en egen åpningsseremoni.

Lederen roper (med armene i ring foran seg):
«Bevere, bygg dammen!»

Beverne samler seg i ring sammen med lederen. Lederen tar armene ned, og beverne setter seg på huk, holder armene opp og lager to klør med pekefingeren og langfingeren (se Beverhåndboka, side 17).

Som en del av åpningsseremonien kan dere tenne tre lys. Lysene symboliserer:

- bevere arbeider sammen
- bevere leker sammen
- bevere hviler sammen

Åpningssang:

Mel: Torskevisa

K om bygg vår dam så fin og bra,
For nå skal vi det moro ha. (beverne hopper opp)
Jeg er bever jeg, jeg er bever jeg,
Og jeg slår med halen min.

På ordet «slår» klapper beverne med hendene, overflaten på den ene hånden opp mot underflaten på den andre hånden (dette betyr bever på tegnspråk).

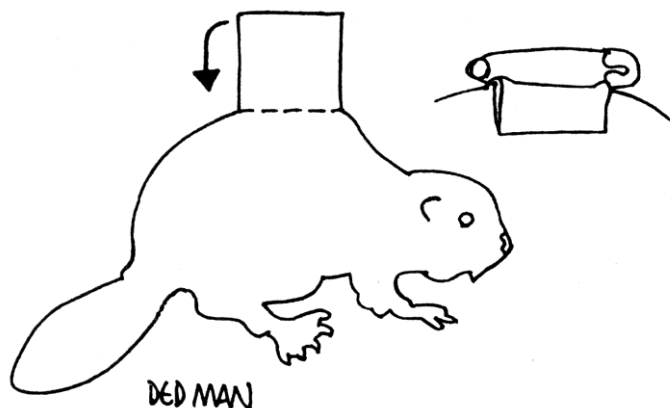
Beverropet:

Ledere: «Hvem er vi og hva vil vi?»

Bevere: «Vi er bevere og vi vil, være venner og hjelpe til!»

Navnelapper

Navnelappene kan for eksempel ha beverform. I kolonien kan slike lapper bidra til å bygge opp følelsen av tilhørighet i enheten og hjelper beverne å bli kjent med hverandre. Det blir også mye enklere for lederen å lære alle navnene på denne måten (ledere bør bruke navn så mye som mulig når de snakker til beverne).



Hva er en beverkoloni?

Hva

Deltakerne får vite hva en koloni er og hva som kjennetegner beverarbeidet. Vi tar for oss egenskapene til barna i beveralder. Vi ser også på hvilke mål som er satt opp for beverarbeidet.

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal utvikle forståelse for arbeidet i kolonien og koloniens særegenheter.
- Deltakeren skal utvikle forståelse for pedagogiske særtrekk som preger beverne.

Hvordan

Tidsbruk: 35 min

Utstyr:

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
10 min	Hva kjennetegner beverkolonien	Lese kapittel 5 fra Bevereventyret. Det handler om vennskap og samarbeid, som er essensen i beverarbeidet. Diskuter hva som kjennetegner beverkolonien og hvordan den skiller seg ut fra de andre enhetene. Hvilke forskjellige praksis finnes det i grupper som driver beverspeiding?	
15 min	Bli kjent med egenskapene barna har i beveralderen	Skriv ned de enkelte egenskapene som kjennetegner barn i kolonien - lek, fantasi, tar ette andre, lever i nåtiden, fysisk utfoldelse, ulik utvikling osv. Illustrer disse ved å bruke leker/miming knyttet til den enkelte egenskap (la gjerne deltakerne mime eller finne på en lek). Snakk litt rundt den enkelte egenskap og hva dette betyr for beverarbeidet.	
10 min	Lære mer om målene i kolonien og hvordan de er knyttet til elementene i treningsprogrammet	Snakke om hvilke mål som er satt for beverarbeidet. Lag lapper med mål og elementene i treningsprogrammet - la deltakerne få prøve å plassere målene sammen med de passende programelementene. La gjerne noen forklare hvorfor de plasserte det enkelte programelementet sammen med det enkelte mål.	

Fagstoff

Bevereventyret, Kapittel 5 - Beverne deler og samarbeider

Tik-tak, ekornet, trodde nesten ikke sine egne øyne. Han satt på en gren i det store eiketreet ved kanten av dammen. Under ham var beverne travelt opptatt med å hjelpe hverandre å samle sammen de fineste, yngste trærne, som de skulle ha til vintermat. De var så fornøyde der de delte arbeidet mellom seg, gnagde over trærne, svømte til beverhytta si med dem og lagret dem der.

"Jeg skjønner det ikke. Jeg skjønner det ikke", snakket han mens han løp fram og tilbake på grenen." Jeg skjønner ikke hvorfor de deler arbeidet mellom seg på den måten. Hvorfor samler de ikke bare mat til seg selv og blåser i de andre?"

Han synes han måtte snakke med en eller annen om det. Han lurte på om Malak, den store ugla oppe i toppen av treet, var våken. Han for fram og tilbake, hoppet fra gren til gren og noen ganger løp han litt opp etter selve stammen, til han kom til toppen av treet og der satt ugla Malak med halvåpne øyne.

"Hei Malak", sa Tik-Tak og vekket ham. "Hvorfor gjør de det? Hvorfor gjør de det der?"

"Hvorfor gjør hvem hva?" spurte Malak, litt grettent. Han var ikke vant til å bli vekket midt på dagen.

"Å, de deler arbeid og samler mat alle sammen. Jeg skjønner ikke hvorfor de gjør det."

"Hva er det du snakker om, Tik-Tak?" spurte Malak, som nå var blitt helt våken og som lurte på hva det var som gjorde ekornet så opphisset.

"Jo, når jeg samler mat for vinteren, altså når jeg drar ut og samler alle nøttene mine, da gjemmer jeg dem rundt i skogen i små hauger som bare jeg vet om. Slik gjør alle de andre ekornene det også. Vi samler bare til oss selv, men det gjør ikke disse beverne. De gjør det slett ikke. De arbeider sammen, deler arbeidet og de kommer vel til å dele all maten også senere tenker jeg."

"Ja det gjør de jammen," sa Malak. "Disse travle beverne er veldig lure. Hvis du ser nøye etter, så vil du se at noen av dem jobber på demningen, noen av dem lærer de andre, yngre beverne å svømme ordentlig. Og se der borte, legg merke til Brune Bever. Han lærer ungene hvordan de skal gnage over et ungt tre slik at det faller der de vil det skal falle. Og så drar de andre de unge trærne inn i beverhytta deres. De deler arbeid, de deler ansvaret for å lære hverandre opp og naturligvis deler de all maten med hverandre. Det er slik en fin måte å leve på når alle hjelper hverandre."

"Jeg liker det ikke," sa Tik-Tak. "Jeg bare liker det ikke".

"Nei," sa Malak, "naturligvis gjør du ikke det, men det er fordi du er ekorn og vi vet alle at ekorn er små uavhengige dyr og at dere gjør det på deres måte, så vær ikke bekymret over det. Hvis dere var riktig lure, så gikk alle ekorn sammen om å samle og dele nøttene. Jeg er sikker på at du glemmer hvor du har gjemt halvparten av nøttene dine."

"Ja", sa Tik-Tak og tenkte hardt. "For å være ærlig så gjør jeg det. Jeg klarer bare ikke å huske hvor jeg legger alt sammen".

"Der ser du", sa Malak. "Hvis dere alle delte lagrene deres, ville dere ha så mange nøtter at dere hadde et kjempelager hele vinteren igjennom."

Tik-Tak sa: "Det var en flott ide, jeg skal snakke med alle de andre ekornene om det". Med det løp han smattende av sted, mens han så etter de andre ekornene.

Malak, som kjente ekornene veldig godt, tenkte at det ville han vel ikke klare å få til. Før han sovnet igjen tok han en siste kikk ned i dammen. Han smilte da han så beverne. "Ja, de er jammen lure de fyrene der. De vet sannelig å arbeide, leke og dele med hverandre. De vil få en fin vinter, de har masser av mat. Ho, ho," tenkte han, "hvis jeg ikke hadde vært ugle, skulle jeg gjerne vært en bever!"

Kolonien – bevernes enhet

Beverarbeidet gir tilbud om å starte som speider allerede som 1. klassing. Tilbudet må være tilpasset aldersgruppens utviklingstrinn, slik at overgangen til småspeiderarbeidet oppfattes som en naturlig fortsettelse med nye, større og flere utfordringer. Fordelen med en slik tidlig start er at utviklingen som speider kan starte tidligere. Faren ved den er at speiderne tidligere går lei av speidingen og slutter før de kommer over i den viktigste speideralderen som av NSF oppfattes som troppsalder (5.-10. klasse). Det er

viktig at koloniledere er klar over dette og reflekterer over hvordan de kan gjøre møtene så spennende at beverne ikke slutter og hvordan de kan bygge opp forventningene til speiderfremtid i flokk og i tropp.

Hvor ofte og hvor lenge?

Det er ikke alle som driver beverspeiding på samme måte. Omfanget og intensiviteten på beverarbeidet er avhengig av tradisjonene, ressursene og behovene i gruppa. Noen steder kan barn starte i beveren når de er 6 år gamle og være bever i to år. Andre steder er de beverne i bare ett år (og begynner i speideren som 7-åring). Det er også mulig å ha bevermøter bare annenhver uke. Erfaring viser at det ikke påvirker i hvilken grad barna og foreldrene engasjerer seg. Ulempen her er at hvis en bever går glipp av ett møte, vil pausen mellom møtene være en hel måned. Men med litt planlegging kan man av og til bryte opp den lange ventetiden ved å plassere en tur midt i mellom to møter.

Det at det finnes så mange måter å drive beverarbeidet på, er ikke noe negativt. Fordelene ved å drive beverspeiding over bare ett år eller bare annenhver uke er mange, mener de som har erfaring med det. For eksempel, kan det være at beveren ikke rekker å bli lei av speidingen før han/hun skal videre i flokk, og at gruppene som har begrensede lederressurser allikevel kan ha aktiviteter for denne aldersgruppen. Når barn begynner i første klasse, er det plutselig mye nytt som skjer i livene deres, slik at det kan være lurt å vente med å begynne i beveren til 2. klasse. På denne måten kan det også være lettere å ivareta progresjonen i speiderarbeidet. Da kreves det mindre samordning av program og aktiviteter mellom beverkoloni og flokk. Beverlederne må være forsiktige når det gjelder krav og aktiviteter i kolonien, slik at de ikke gjør ting på samme måte eller stiller samme krav som det vil bli gjort i flokken senere.

Når beverkolonien er drevet riktig, spiller den en viktig rolle i gruppa når det gjelder rekruttering. Barn i denne aldersgruppen har som regel ikke bundet seg ennå til noen av fritidsaktivitetene som ofte konkurrerer med speideren. Beverne pleier også å være flinke til å ta med seg venner på møter.

Det at kolonien i så stor grad baserer seg på innsats fra foreldre og ofte har stor gjennomtrekk av ledere, samt det at enheten ikke er med på gruppeleirer og felles turer, kan føre til at beverarbeidet blir løsrevet fra resten av gruppa som beverkolonien tilhører. Det er derfor viktig å passe på at beverkolonien er en godt integrert og likeverdig del av speidergruppa. Gruppearangementer må arrangeres slik at beverne kan delta på så mange av dem som mulig. Beverlederne må oppfordres til å delta på ledersamlinger, og de må være inkludert i beslutningsprosessene i gruppa.

En måte å samarbeide med andre enhetene på, er å engasjere rovere til å hjelpe til på bevermøter og turer. Det kan være en fin aspirantoppgave, i tillegg til at både roverne og beverne vil synes det er kjempemorsomt.

Det anbefales at gruppene sørger for at flokken(e) har noe større kapasitet enn kolonien(e) slik at det er mulig å slippe inn medlemmer også direkte som småspeidere.

Prinsipper for beverarbeid

Opplevelser

For beverarbeidet gjelder speiderforbundets prinsipper for program. Beverarbeidet må skille seg klart fra småspeiderarbeidet, slik at det understøtter og motiverer til småspeidertiden istedenfor å foregripe og «bruke opp» småspeideraktivitetene. Aktiviteten i kolonien baseres i hovedsak på opplevelse, lek og samtale. Friluftsliv, sang og fortelling er viktige virkemidler. Kunnskapslæring gjennom instruksjon er lite egnet for denne aldersgruppen. For en beverleder kan den største utfordringen ligge nettopp i det å kunne gi opplevelser som vil svare til bevernes høye forventninger og tilfredsstillende moderne krav til «kvalitetsaktiviteter», samtidig som man ikke kan fokusere på kunnskap og ferdigheter eller gi beverne ansvar for egen læring.

Erfaring viser at enkelte foreldre forventer for mye «speideropplæring» i kolonien. Og hvis de ikke får all nødvendig informasjon om beverarbeidet, kan dette føre til at beverspeiding oppfattes som «lite spennende».

Progresjon

Progresjon er et viktig stikkord for speiderarbeidet og en del av speidermetoden. Det skal være progresjon helt fra starten som bever til rover eller leder. Når man bruker treningsprogrammet til NSF (se side 30), må målene og aktivitetene alltid vurderes i forhold til progresjon. Pass på å ikke foregripe begivenhetenes gang, men la gjerne beverne få et innblikk i hva de kan få lov til å oppleve når de blir større. Da får de noe å se fram til.

Nysgjerrighet

Som beverleder må du spille på barnas nysgjerrighet og ta deres undring på alvor. Du må være forberedt på å ta ting på sparket og forholde deg til det barna er opptatt av der og da. Hvis dere for eksempel går tur i skogen og kommer over et skadet dyr eller en kjempestor maurtue som sluker barnas interesse, kan du med stor fordel ta tak i dette, selv om du egentlig hadde tenkt å fokusere på noe helt annet.

Fellesskap

Allerede i 6-årsalderen har barn en klar opplevelse av vennskap og samhold. Gjennom opplevelse av fellesskapet i beverkolonien starter den enkeltes utvikling av ansvar og selvstendighet.

Når det gjelder selve programmet i kolonien, er det spesielt lek, fantasi og bevegelse som krever oppmerksomhet. Gjennom lek og fantasirammen kan speiderne lære om seg selv, om andre og om samfunnet for øvrig. Forskjellige dyr kan for eksempel være bilder på forskjellige egenskaper som er for abstrakte til at beverne kan snakke om dem. Eventyr og historier formidler holdninger og verdier. Barn uttrykker også følelser gjennom lek og fortelling. Dessuten er både lek og fortelling spennende og moro – og beverarbeidet skal nettopp være moro.

Barna i kolonien

6-åringene og 7-åringene beskrives her som én aldersgruppe siden de er ganske like i sin utvikling og behov. Det skjer store forandringer med barn i denne alderen både fysisk og psykisk. Alderen blir ofte omtalt som den første puberteten. 6-7-åringene er klossete og urolige og har et sterkt behov for utfoldelse. Bak sin barske utfordrende holdning har de et enormt behov for ømhet og kjærlighet.

Hva særpreger 6-7 åringene?

Fysisk: Barn i denne alderen er i kraftig vekst, og dette virker inn på koordinasjonen. Finmotorisk mestring er ofte ikke så god som da de var 5 år. Det samme gjelder koordinasjonsevne. 6-7-åringene er ofte klumsete, søler og virker urolig i kroppen. De trenger bevegelse og variasjon.

Psykisk: 6-7-åringene er nærtagende, sårbare og har vekslende humør. De trenger å bli sett. De ser ofte ting fra sin egen synsvinkel og er «verdens sentrum». 6-7-åringene har enorme ressurser og er lærevillig, samtidig som de er dårlige til å konsentrere seg om én ting. De er som svamper som suger til seg av fakta, de husker og er spørrelystne. De er veldig opptatt av sammenhengsforklaringer og meningen med alle ting. I denne alderen begynner barn å tenke abstrakt og kan etter hvert resonnerer seg frem til løsninger. Men de er flinkere til å jobbe med ting de ser foran seg eller har erfaring med. 6-7-åringene har behov for å kjenne mestringsfølelse, men de klarer godt utfordringer. De er også kritiske til seg selv og ærekjære, og de har vanskelig for å ta et nederlag.

Hvordan takle 6-7 åringene?

Man må ta dem på alvor. Hver enkelt må bli sett. Man må også vise ekte interesse, fordi de fort merker forskjell. Lederen må ha mye varme og ikke minst humor. Barn i denne aldersgruppen elsker vitser, gjenforteller dem og begynner å forstå poenget.

Lederen må lære alle navnene og bruke dem mye. Bruk gjerne navneskilt og leker og øvelser for å oppnå dette. Det er også viktig at barna lærer hverandres navn.

6-7-åringene trenger trygge rammer. Man må ha faste rutiner på begynnelse og slutt av møtet. Den voksne må være tydelig, ha kontroll, selv vite hvordan han vil ha det. Faste rutiner og tydelige voksne skaper trygghet.

Vær spesifikk ved grensesetting og irettesettelse. Pass på å ha øyekontakt og gjerne en hånd på skulderen til den som snakkes til.

Betydning for aktivitetene:

- Barna søker anerkjennelse fra voksne.
- Barnet har et potensial for godhet, så se etter det gode.
- Bruk humor og vennlighet, selv når barnet har sluntret unna.
- Det er viktig med voksenkontakt.
- Har behov for klare grenser og rammer - det betyr trygghet.
- De trenger frihet, men også veiledning.
- Voksne er modeller.
- Trenger å føle at de har ansvar.
- De ønsker et aktivt program av kort varighet, og setter stor pris på lek.
- Konkurranser og utslagsleker unngås.
- Når interessen fengses kan de være utholdende, men de har behov for å velge selv.
- De ønsker orden og mønster i tilværelsen, så som faste seremonier og programposter, det appellerer til gruppeidentiteten (som er så viktig for denne aldersgruppen).
- De ønsker ikke mye lesing og skriving.
- De utfordres av enkle og klare oppgaver.
- Gjengen/ kameratene er drivkraften for aktiviteten.
- Voksne må hjelpe dem til konsentrere seg om resonerende tenking (bruke sin intelligens).
- I praktiske aktiviteter kan den moralske hensikt økes.

Tenk også på disse stikkordene når du planlegger møter og turer: **motivere, konkretisere, variere og aktivisere**. Spesielt er det viktig å aktivisere. Det er beverne som skal gjøre ting, ikke du.

Mål med arbeidet i enheten

Gjennom arbeidet med beverprogrammet skal den enkelte speider:

- Oppleve vennskap og tilhørighet
- Få et positivt forhold til naturen
- Få et positivt forhold til speiding

Hvordan kan man nå målene gjennom å jobbe med programelementene?

Mål	Speiderbasen
Oppleve vennskap og tilhørighet	Programmerke vennskap, ...
Få et positivt forhold til naturen	Programmerke friluftsliv, "Jeg er beredt"-merket, ...
Få et positivt forhold til speiding	Programmerke vennskap, ...

Hvordan arbeider vi i kolonien - Speidermetoden i kolonien

Hva

Vi ser på de enkelte elementene i speidermetoden og hva disse betyr for arbeidet i kolonien.

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal utvikle grundig kjennskap til speidermetoden i beverarbeidet, og forstå hvordan denne skal brukes som en viktig del av treningsprogrammet i kolonien.

Hvordan

Tidsbruk: 60 min

Utstyr: Puslespillet Speidermetoden eller lilje med elementene i speidermetoden, målene for beverarbeid, Beverhåndboka

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
10 min	Hva er speiding? Hva er speidermetoden og hvorfor er den så viktig?	Lese utdrag fra kapittel 7 i Bevereventyret. Fortelle om hvordan Baden-Powell begynte med speiding og hva han la vekt på i speiderarbeidet.	
20 min	Elementene i speidermetoden	Lilje med alle elementene i speidermetoden eller puslespillet Speidermetoden. Del ut delene til deltakere. La dem tenke litt og så heng opp en og en og diskuter (se forslag til økt om Speidermetoden).	
15 min	De viktigste elementene i speidermetoden for beverarbeidet	Ved å se på målene for beverarbeid komme frem til hvilke elementer i speidermetoden som burde prioriteres i beverarbeidet.	
15 min	Sammenheng med treningsprogrammet	Henge opp elementene i speidermetoden og så finne mål i treningsprogrammet som passer sammen med hver av dem (benytt Beverhåndboka eller Speiderbasen).	

Fagstoff

Utdrag fra Bevereventyret, Kapittel 7 - De lykkelige beverne

Det måtte være den varme vårsola som gjorde at beverne følte seg litt søvnige. De dro tidlig tilbake til hytta si den kvelden. Der de lå rundt om i hytta og tenkte på det som hadde hendt om dagen, håpet de at Keo kunne fortelle dem en historie.

En av de unge tvillingene så opp og spurte Keo: "Er alle bevere så lykkelige som vi er?"

"Å, unge Bever", sa Keo. "Jeg vet i grunnen ikke om de er det, men jeg vet at de kunne være det hvis de ville. Dere skjønner, i denne kolonien har vi lært hva det vil si å virkelig dele på alt og være sammen om alt. Det har vi funnet ut og lært sammen. Vi har vokst og vi har bygd, vi har utforsket. Vi har lekt og vi har hjulpet hverandre å finne ut hvordan vi skulle bli ivrige bevere. Vi har også lært hvor viktig det er at hver eneste en av oss gjør sitt aller beste, samme hva vi skal gjøre. Dere husker stormnatten og hvordan

demningen nesten ble vasket bort av alt vannet og at den yngste av alle beverne plasserte stammen som lukket demningen så den ble trygg for oversvømmelser.”

”Hvis vi holder løftet vårt til Gud og hjelper til med å ta vare på verden, og hvis vi lever etter loven vår som sier at bevere skal ha moro, arbeide hardt og hjelpe familien sin og vennene sine, da kan vi se fremover til mange flere dager med glede og lykke, og til å dele med hverandre og være sammen om ting!”

Hva er speiding?

For å kunne se beverarbeidet i en større sammenheng og bedre forstå målsettingen, må vi først se på hva speiding egentlig er og hva som gjør speiderbevegelsen så spesiell. Norges speiderforbund er en målstyrt barne- og ungdomsorganisasjon. For målstyrte organisasjoner beskrives selve hovedmålet, eller den store ambisjonen, gjennom en formålsparagraf. Den skal hjelpe oss til å holde et klart fokus når vi roter oss bort i delmål, holdningsmål, langtidspaner og løsrevne aktiviteter. Når speidere, som voksne, tenker tilbake på sin speidertid, husker de selve aktivitetene de gjorde i speideren. Speidere får ikke nødvendigvis med seg at det finnes et mål utenfor selve aktiviteten. Det er lederens oppgave alltid å ha målene i bakhode og fylle løsrevne aktiviteter med mening.

Så hvor kom speiderideen fra?

Grunnleggeren av speiderbevegelsen Robert Baden-Powell (1857-1941) var opptatt av det moralske forfallet i hjemlandet. Ved hjelp av karakterbyggende aktiviteter og en sunn og lærerik oppdragelse gitt gjennom speidingen ville han forhindre dette forfallet. Den opprinnelige tanken var at speidermetoden skulle brukes av allerede eksisterende utdanningsinstitusjoner. Men det hans arbeid resulterte i, er en verdensomspennende barne- og ungdomsorganisasjon som bruker speidermetoden til å utvikle unge mennesker.

Baden-Powell allerede som gutt oppholdt seg mye ute i naturen og tilegnet seg friluftserfaring og ferdigheter. Da han tjenestegjorde som militær speider i India og Sør-Afrika, nyttet han godt av denne erfaringen og økte kunnskapene sine ytterligere.

Allerede i militære ble Baden-Powell for første gang klar over hva gutter kunne utrette når de fikk ansvar. Han håpet at den samme tilnæringsmåten ville gi gode resultater også i det sivile livet. Slik kom han på ideen om å la unge mennesker lære og utvikle seg etter den samme metoden som han selv hadde skaffet seg så mye kunnskap og erfaring gjennom. De engelske guttene kastet seg umiddelbart over denne ideen, slik at Baden-Powell ganske fort ble nødt til å starte en egen speiderorganisasjon.

Baden-Powell mente at speiderne gjennom friluftsliv trentes til å klare seg på egenhånd med enkle hjelpemidler. I små grupper, patruljer, trentes evnen til samarbeid; patruljekameratene lærte av hverandre. Baden-Powell mente også at den beste måten å lære på, var gjennom å gjøre og finne ut av ting selv, slik speiderne i det militære hadde vært nødt til. Han ga også speiderne et oppdrag å arbeide for - en bedre verden, og en lov å forholde seg til - speiderloven.

Guttene måtte på en høytidelig måte forplikte seg til å arbeide for dette gjennom å avlegge speiderløftet. Baden-Powell organiserte speiderne i patruljer og sendte dem ut i friluft for å lære gjennom egenerfaring. Det er dette som er grunnlaget for arbeidet som speidere verden over har drevet i hundre år.

Kjerneverdiene våre

Norges speiderforbund vedtok i 2006 fire kjerneverdier som skal kjennetegne det vi holder på med i det daglige speiderarbeidet. Disse fire kjerneverdiene kan gjøre det lettere å sette ord på hva vi mener god speiding skal gi oss. Kjerneverdiene våre er: Friluftsliv, Vennskap, Opplevelser og Samarbeid.

Hva er det som gjør oss unike?

Friluftsliv er viktig for oss speidere, men speiding er ikke en ren friluftaktivitet. Vi bruker friluftsliv som en metode og naturen som en arena for læring og opplevelser. Speiding består av mange elementer, og det er kombinasjonen av disse som bidrar til å gjøre den til verdens største barne- og ungdomsorganisasjon.

Blant disse elementene er: vennskap og samarbeid, lek og fantasi, tilhørighet og ansvar, medbestemmelse og engasjement, opplevelser og utfordringer, kunnskap og ferdigheter. Alt dette kommer til uttrykk gjennom speidernes verdigrunnlag, treningsprogram og ikke minst speidermetoden.

Verdens speiderforbund (WOSM) og Verdens jentespeiderforbund (WAGGGS) framhever speidermetoden som selve essensen i speidingen. Det er det som skiller speiderbevegelsen fra alle de andre. Skolen har samme formål som speideren – nemlig å utvikle barn og ungdom til å bli ganglige samfunnsborgere. Flere organisasjoner bedriver noen av de samme aktivitetene som speideren. Men det er altså bredden og metoden - hvordan vi gjør tingene – som skiller oss fra alle de andre. Du kan lese mer om speidermetoden på side 16 eller i heftet *Speidermetoden* som er utgitt av NSF.

Selv om det er speidermetoden som gjør speiderbevegelsen unik, er det fortsatt viktig for oss speiderledere å huske at det finnes et mål med alle aktivitetene og det arbeidet som vi gjør. Speideren utvikler selvstendige og ansvarsbevisste mennesker for at de skal kunne bidra aktivt til å gjøre vår verden litt bedre. Uten dette store målet kan vi ende opp med å fokusere på en mer ensidig og individualistisk personlighetsutvikling.

Speidermetoden

Forberedelse: Du kan bruke NSFs puslespill *Speidermetoden* eller lage det selv. Spillet kan fåes hos din krets.

Hvis du vil lage puslespillet selv: Klipp opp og eventuelt laminere elementene i speidermetoden (se tegningen i heftet om speidermetoden på side 3). Speiderliljen lages i tillegg og festes i midten av sirkelen.

Del inn deltakerne, og gi hver gruppe én eller flere elementer av speidermetoden. La gruppen summe ca 5 min om sitt/sine element(er).

Heng opp en og en, og diskuter hvert element i plenum.

Avslutt med en oppsummering, og legg speiderliljen i midten.

Elementene:

- Forpliktelse gjennom lov og løfte
- Learning by doing
- Bruk av patruljesystemet
- Friluftsliv
- Samfunnsengasjement
- Symbolikk, rammer og lek
- Progresjon i aktiviteter og ferdigheter
- Medbestemmelse og ansvar

Forpliktelse gjennom lov og løfte

NSF ønsker at speiderbevegelsens verdier kommer til uttrykk i det daglige speiderarbeidet. Speiderledere skal fremstå som gode forbilder ved at de synliggjør speiderloven, speiderløftet og valgspåket gjennom holdning og handling. Den enkelte speider må gis mulighet til å ta stilling til egne verdier og forplikte seg til disse.

Å formidle verdier er enkelt. Å formidle de riktige verdiene kan fra tid til annen være mer utfordrende, fordi det da stilles krav til oss som mennesker. Verdiene i speiderarbeidet finnes på to plan, i hodet og i handling. Noen holdninger har vi i hodet, våre personlige oppfatninger av godt og ondt, riktig og galt, vår forestilling om hva som er viktig i livet. Andre holdninger viser vi gjennom våre handlinger, og disse er viktigere. Fordi det er disse vi viser frem, det er disse andre mennesker må forholde seg til. *Gjør som jeg sier, ikke som jeg gjør*, er ikke med på å skape de holdningene du ønsker. Handling gir andre mennesker tanker om hvordan du er som person, og påvirker dem. I speiderbevegelsen har vi en unik sjanse til å

påvirke speiderne. Og vi gjør det. Gjennom vår ledelsesform og våre metoder er vi forbilder for våre speidere. Det er enklere å følge i lederens fotspor enn å trække seg en ny sti.

Aktivitetene våre synliggjør våre verdier. Våre oppgaver til speiderne gjennomføres av våre holdninger. Ser vi aktiviteten som en praktisk oppgave, eller ser vi på hvordan omgivelsene er en del av en helhet? Bruker vi oppgavene til å beskjeftige speiderne, eller er de et ledd i utviklingen av den enkelte? Samtale, sang og fortellinger kan på hver sin måte påvirke speiderne. Men det er ikke det samme hva vi snakker om, synger eller forteller til speiderne. Noen sanger passer til speiderbruk, andre sanger formidler det stikk motsatte av det vi står for. Det samme gjelder fortellinger. For å kunne formidle noe, må ledere ha et bevisst forhold til innholdet. Våre tradisjoner og seremonier bærer en tung bær. Disse faste innslagene i enheten virker sterkere og mer holdningsskapende enn enkeltstående aktiviteter.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at speideren reflekterer over egen tro, livssyn, moral, etikk og speidingens verdigrunnlag, og blir bevisst på eget verdigrunnlag.
- at speideren tar ansvar for egen utvikling, og forstår konsekvenser av egne valg.

Tips til veileder: *Diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.*

På Brownsea Island forpliktet guttene seg på æresord til å gjøre det de fikk beskjed om. Baden-Powell mente at dette førte til ansvarsfølelse og sikret utvikling. I 1907 betydde det mye å love noe "på æresord", og valgspåket, "Vær beredt" appellerte til innsatsvilje. Baden-Powell mente at speiderne gjerne ville strebe etter de verdiene han satte opp ved å forme dem som en lov for speidere, med ridderlovene som forbilde. Speiderloven er ikke en samling forbud – i følge Baden-Powell virker det provoserende og mot sin hensikt. "En speider er..." viser derimot hvilken vei vi skal gå, og slår fast hva som ventes av oss. Dette blir forsterket av speiderløftet der vi lover å gjøre vårt beste. Ideen til speiderløftet fikk Baden-Powell av en liten gutt som skrev at når han hadde lovet noe, så følte han seg forpliktet til å holde det.

Før beverne tas opp som medlemmer i kolonien, bør de gå gjennom en slags aspiranttid. Aspiranttiden kan vare fra seks uker til noen måneder, avhengig av hvor ofte enheten har møter og hvor mye man vil lære i løpet av denne tiden. Før aspirantene blir opptatt bør de bli bedre kjent med speiderbevegelsen og hverandre. I løpet av aspirantperioden gjennomgår den nye speideren en slags innføring i hva speiding er. For beverne som skal bare få en smakebit av speidingen, betyr det at aspirantperioden kan brukes til å bygge opp relasjoner i kolonien og gi beverne innføring i enhetens verdier og program.

Forenklet beverløfte

Beverne kan ikke forventes å forstå ordlyden i speiderløftet. Et løfte har ingen verdi hvis de som skal avlegge det ikke forstår hva de sier. Beverkolonien bruker derfor et forenklet speiderløfte:

Jeg lover:

- **å gjøre mitt beste**
- **å hjelpe andre**
- **å være en god venn**

Learning by doing

Med "Learning by doing" mener vi at speiderne lærer gjennom egne handlinger og får erfaringer som danner grunnlaget for personlig utvikling. Som leder velger vi metode og lederstil i overensstemmelse med speiderens modenhet overfor oppgaven.

I kolonien kan denne metoden kalles læring gjennom opplevelser. Det er vanskelig å gi beverne ansvar for egen læring og ikke minst for læring av jevnaldrende. Kunnskap og ferdigheter hos bevere vektlegges lite. Men det er derimot viktig at aktivitetene på bevermøtene er mest mulig praktiske slik at beverne får prøvd seg på nye ting og får følelsen av å mestre noe. Sentrale i kolonien verdier som vennskap og samarbeid kan læres kun gjennom å oppleve dem.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at beverne involverer seg aktivt i arbeidet og programmet

- at beverne gjennom egne handlinger samler seg erfaring som kan danne grunnlaget for personlig utvikling og anvendelse i andre sammenhenger
- at beverne utvikler og bruker egne ferdigheter og kunnskaper til å løse nye utfordringer

Spar ikke på ros og oppmuntring!

Tips til veileder: *Diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.*

Se	5 % huskes
Se og høre	15 % huskes
Se og høre og gjøre	80 – 100 % huskes

Patruljesystemet

Koloniens bevere skal deles i små enheter som vi kaller familier etter som det passer med rammen. I tillegg til at patroljesystemet er speidingsens grunnpilar, er det også på det rene at barn ønsker å føle tilhørighet til en gruppe. Forholdet til de jevnaldrende har nemlig stor betydning for barns utvikling. Barn lærer av hverandre, de er opptatt av hverandre og de sammenlikner seg med hverandre. De sosiale spillereglene utvikles i barnegruppen.

Patruljesystemet betyr fellesskap og samhörighet i små grupper over tid. I patroljen (i kolonien heter det familie) lærer barn både å samarbeide i en gruppe samtidig som de utvikler seg som selvstendige individer. Beverne skal føle trygghet i å oppleve seg selv som en nødvendig del av familien. Speiderne lærer av å bli ledet av, og selv lede, jevnaldrende speidervenner.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at speideren føler trygghet i patroljen og opplever seg selv som en viktig del av den
- at speideren lærer å respektere og gjøre bruk av de enkelte patroljemedlemmenes ulikheter, samt at den enkelte kan ha skiftende roller og funksjoner i patroljen i forskjellige situasjoner
- at patroljeaktivitetene i seg selv oppleves som en del av en helhet, og at speideren kan se mening med og sammenheng i speiderarbeidet
- at det er gjensidig påvirkning mellom barn og voksne

Tips til veileder: *Diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.*

Friluftsliv

Friluftsliv betyr at en vesentlig del av speiderlivet foregår i naturen på naturens egne vilkår. Friluftsliv gir speiderne stadig nye utfordringer og muligheter til å ta egne beslutninger og ta vare på seg selv og andre. Det å være ute i naturen lærer speiderne å sette mer pris på det de har til daglig og ikke legger merke til (varmt vann, strøm osv).

Som ledere må vi passe på at aktivitetene tilrettelegges slik at den enkelte speider blir glad i å ferdes i naturen. Den enkelte speider skal få god kunnskap om naturen og respekt for naturens krefter og muligheter. Friluftsliv er en metode for å utvikle speiderne til å bli selvstendige og ansvarsbevisste! Norsk friluftstradisjon bygger på det enkle friluftslivet, som gir opplevelser uten å etterlate spor i naturen. Dette er en mangfoldig og rik tradisjon som vi ønsker at speiderne skal oppleve og føre videre.

I alt Baden-Powell skrev, fremhevet han naturen som tumleplass for aktiviteter. Men det var ikke nok å ta med jenter og gutter ut i skogen og lære dem det som trengtes. Han ville forsøke å la dem få del i den spesielle atmosfære (ånd) som hersker i det friluftslivet som bare naturen kan by oss. "Gud har gitt oss naturens store bok å lese", sa han.

Mennesker som levde nær naturen, var viktige inspirasjonskilder for Baden-Powell. Naturen appellerer til urinstinkt i mennesket, den er nøkkelen inn til et stort rike. En får tak i speiderånden gjennom det

romantiske i woodcraft og naturstudier, mente han. Han førte guttene så langt som mulig tilbake til det primitive, ved å lære dem sporlesing, iakttakelse og sans for terrengets muligheter. Dette førte til at de ble stolte av arbeidet, de fikk selvtilit, ansvarsfølelse og trygghet.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at beveren opplever læring i og gjennom friluftsliv
- at beveren får mulighet til å oppleve ulike typer av natur, slik at beveren opplever naturens mangfold
- at en vesentlig del av speiderlivet foregår i naturen på naturens egne vilkår
- at beveren får kjennskap til og respekt for naturen og dens sårbarhet
- at beveren engasjeres aktivt i å verne naturen
- at beveren får oppleve stemninger og skjønnheten i naturen
- at beveren prøver nye frilftsaktiviteter og opplever gleden ved å være på tur

Tips til veileder: Diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.

Samfunnsengasjement

Samfunnsengasjement betyr utvikling av selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som aktivt bidrar til å skape en bedre verden, der mennesker er likeverdige som individer og har evne til å bidra konstruktivt i samfunnet. Speiderne lærer at de er en del av samfunnet, og at de gjennom aktiv handling kan påvirke samfunnet i positiv retning.

”Prøv å forlate denne verden litt bedre enn du fant den” sier Baden-Powell i sin siste hilsen til speiderne. Helt fra starten av var begrepet tjeneste sentralt i speiderarbeidet. Baden-Powell brukte ord som tjenestevillig og evnen til å gjøre nytte for seg. ”Hele speidertreningen har til hensikt å føre gutten bort fra egoismen, som er den største lasten i verden i dag,” mente Baden-Powell for snart 100 år siden. Hvordan? Gjennom den daglige ”gode tørrn”. Fra denne enkle og tilsynelatende ubetydelige handlingen så han muligheten til å utvikle speidernes holdninger til verdier som pliktfølelse og omtanke for andre.

God tørrn er en god måte å lære beverne å bry seg om andre og føle seg som en del av samfunnet på. I kolonien kan man også bruke utfordringen for å oppnå dette. En annen måte å jobbe med samfunnsengasjement på, er å vise beverne alt henger sammen i naturen og hvordan mennesker påvirker naturen og er avhengig av den. Det er også viktig å gi beverne gode naturopplevelser slik at de kan føle seg trygge i naturen og bli glad i den.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at det er gjensidig påvirkning og sammenheng mellom speidermiljøet og samfunnet for øvrig
- at man lærer seg å ta stilling til samfunnsforhold gjennom en forståelse av samfunnet vi lever i
- at beverne blir kjent med hvordan mennesket er med på å påvirke naturen, og gjør noe for at balansen skal opprettholdes
- at beverne får kjennskap til ulike kulturer og grupper av mennesker, og arbeider med å sikre likestilling og likeverd mellom mennesker
- at beverne arbeider for fred og forståelse mellom mennesker

Tips til veileder: Diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.

Symbolikk, rammer og lek

Symbolikk og rammer bruker vi for å skape en felles identitet, og for at speiderne skal oppleve at de er med i en større sammenheng. Med ramme mener vi en historisk eller tenkt omgivelse fra litteraturen eller andre kilder. Det setter fantasien i sving og er med på å skape et miljø der speiderne lettere tilegner seg

kunnskap, ferdigheter og holdninger vi ønsker å gi. Det er viktig at symbolikken og rammene samsvarer med speidingens verdigrunnlag.

Elementet symbolikk, rammer og lek er det mest sentrale punktet i speidermetoden for beverarbeidet. Vi vil derfor se nærmere på læring gjennom lek og rammearbeid i egne økter.

Et viktig redskap i forhold til rammer og symbolikk er seremonier. En seremoni i speidersammenheng er en høytidelig handling, ofte med symbolsk innhold, som blir gjentatt etter samme mønster ved flere anledninger. Seremonien kan være knyttet til spesielle begivenheter i kolonien eller inngå som fast innslag på møtene.

I kolonien har vi flere seremonier som skal minne oss om løfte vi har avlagt og hva speideren står for. Det er fint om seremoniene knyttes til rammen dere bruker om beverarbeidet.

Hvordan bør en seremoni være?

- Enkel og høytidelig
- Symbolsk innhold
- Lettfattelig, slik at budskapet kommer tydelig frem
- Lett å lære
- Kort. Hvis den trekker ut, svekkes interessen
- Den skal samle deltakerne om noe, derfor må det være ro og konsentrasjon før dere begynner
- Alvorsfylt i utførelsen
- Samlende
- Den må være godt forberedt, nøye planlagt. Ingenting må klikke
- De som skal delta med en oppgave, må instrueres på forhånd, slik at de vet hva som skal foregå og hvordan det skal foregå
- Bruk ikke seremonier for ofte

Dette er de vanligste anledningene for en seremoni:

- Åpning av bevermøte
- Avslutning av bevermøte
- Opptak av nye bevere i kolonien
- Overgang fra bever til tropp
- Scouts Own
- Leirbållinnvielse
- Utdeling av merker/utmerkelser
- Markering av fortjenestefull innsats
- Spesielle seremonier i forbindelse med rammen
- Fødselsdagsseremonier
- Begivenheter i lokalmiljøet, for eksempel flaggheising 17. mai

Formålet med en åpnings- og avslutningsseremoni:

- Trygghet: speideren møter noe kjent
- Harmoni: vi skaper en hyggelig og rolig stemning som start eller slutt på møtet
- Fellesskap og tilhørighet: seremonien gir følelse av fellesskap. Det er kun de som tilhører kolonien som har anledning til å delta.
- Tradisjon: seremonien er den samme over lang tid og tilhører kolonien.

Som speiderleder skal du tilrettelegge for:

- at symbolikken og rammene skaper kontinuitet og er med på å gi en felles identitet, f.eks. ved bruk av speiderskjorte, skjert og speiderhilsen
- at symbolikk og rammer støtter opp om speiderarbeidets holdninger
- at speideren får kjennskap til bakgrunnen for den symbolikken og de rammene som benyttes
- at rammer og symbolikk skaper spenning og nysgjerrighet hos speideren
- at gruppens / enhetens tradisjoner og verdier ivaretas
- at speideren utvikles gjennom aktiv bruk av lek i alle enheter

Progresjon

Progresjon betyr i denne sammenheng at aktivitetene gir en utvikling eller progresjon i kunnskaper, ferdigheter og opplevelser i løpet av tiden som speider. Som speiderledere skal vi bidra til å sikre at programmet er allsidig og at speideren lærer praktiske ferdigheter som er til nytte, skaper glede og danner identitet. Gjennom progresjon i aktivitetene skal den enkelte speider få positiv livserfaring som utvikler pågangsmotet, samarbeidsevnen, kreativiteten og selvtilliten. Det er også progresjon i muligheten til å påvirke, ta ansvar og prøve seg som leder.

Beverarbeidet må skille seg klart fra småspeiderarbeidet, slik at det understøtter og motiverer til småspeidertiden istedenfor å foregripe og «bruke opp» småspeideraktivitetene. Det kreves derfor en viss samordning av program og aktiviteter mellom beverkoloni og flokk. Beverlederne må være forsiktige når det gjelder krav og aktiviteter i kolonien, slik at de ikke gjør ting på samme måte eller stiller samme krav som det vil bli gjort i flokken senere.

Aktiviteten i kolonien baseres i hovedsak på opplevelse, lek og samtale. Friluftsliv, sang og fortelling er viktige virkemidler. Kunnskapslæring gjennom instruksjon er lite egnet for denne aldersgruppen. For en beverleder kan den største utfordringen ligge nettopp i det å kunne gi opplevelser som vil svare til bevernes høye forventninger og tilfredsstillende moderne krav til «kvalitetsaktiviteter» uten å fokusere på kunnskap, ferdigheter og læring på egenhånd.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at aktivitetene bygger på speiderens interesser og kreative evner
- at aktivitetene er allsidige, med mange forskjellige emner og med lette og vanskelige oppgaver innenfor det samme tema
- at beverne gradvis opparbeider seg ferdigheter problemløsning, selvmotivering, evne til samarbeid og ledelse.
- at vi velger metoder og emner som passer til bevernes evner og ferdigheter
- at vi bygger videre på de kunnskaper og ferdigheter som er tilegnet gjennom hele speidertiden
- at du som leder engasjerer deg i aktivitetene og er aktiv sammen med beverne

Tips til veileder: *Diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.*

Medbestemmelse og ansvar

Medbestemmelse betyr at vi skal gi den enkelte speider innflytelse i det daglige speiderarbeidet og trening i å ytre egne meninger. Medbestemmelse er et viktig prinsipp i Norges speiderforbund. Allerede i kolonien bør dette komme naturlig inn. I vår streben etter å lære våre medlemmer til å bli selvstendige mennesker og framtidige ledere, må medbestemmelse, beslutningstaking og ansvar gjennomsyre hele organisasjonen, og alle arbeidsenheter helt fra kolonien.

I kolonien er det selvsagt noe begrenset hvor mye beverne kan være med på å bestemme. Det er derfor viktig å benytte de muligheter som finnes. Beverne kan for eksempel være med på å bestemme hvor kolonien skal dra på tur eller hva som skal stå på programmet de neste månedene. Rent praktisk kan beslutninger tas ved at lederne forklarer kolonien hvilke alternativer de har å velge mellom. Deretter kan familiene diskutere hver for seg. Familiene legger fram sin mening og flertallet avgjør. Det er viktig at beverne får anledning til å diskutere før de tar en avgjørelse. Alle muligheter og alles meninger må få anledning til å komme fram.

Ansvar:

Baden-Powell hadde erfaring med at gutter var ivrige og lærevillige hvis han bare ga dem sjanser og ansvar. Han ville lære opp fredsspeidere – beredt til å hjelpe andre. Han satte pris på initiativ, ansvarsfølelse og eventyrlyst, og mente dette var egenskaper samfunnet trengte. Han ga speiderne mottoet "vær beredt" for å fortelle at de alltid skulle være klar til å "gjøre den rette tingen i det rette øyeblikket og ha viljen til å gjøre den." Det handler om ansvar. "Vent mye av speiderne dine, og du vil

vanligvis få det", sa han og mente at å gi virkelig ansvar innebærer å la speiderne løse oppgavene på sin egen måte. "Hvis du gir en mann ansvaret for en jobb, må du, hvis du er rettferdig mot ham, la han velge sine egne verktøy". Han skriver også, at for å få fullt utbytte av patruljesystemet, må lederen gi patruljeføreren virkelig ansvar, hvis han bare gir delvis ansvar, vil han bare få delvise resultater.

Den enkelte speider skal motiveres til å påta seg økende grad av ansvar. Allerede i kolonien er det viktig at beverne får ansvar, fra konkrete oppgaver som å hjelpe lederen med forberedelser eller opprydding, til mindre håndgripelige ting som ansvar for å oppføre seg i tråd med beverløftet.

Oppgavene kan være:

- å finne fram utstyr før møtet
- å rydde etter møtet
- å holde orden på kullet materiell under møtet
- å lede kullet i lek og annen aktivitet
- å representere kullet
- å instruere de andre og overbringe beskjeder
- å stå post i en sporløype.

Som beverleder skal du tilrettelegge for:

- at beveren får benyttet sin rett til medbestemmelse og mulighet for å ta større ansvar for det som skjer i enheten og gruppen
- at beveren har reelle valgmuligheter i overensstemmelse med sine interesser og evner
- at beveren opplever og forstår konsekvensene av egne valg og handlinger
- at beveren opplever å bli ledet og selv kunne lede andre

Tips til veileder: *diskuter hva det betyr for en kolonileder/assistent.*

Læring gjennom lek

Hva

Deltakerne får lære om hvordan vi bruker lek som arbeidsmetode i kolonien og prøver ut noen leker i praksis.

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal utvikle grundig kjennskap til speidermetoden med fokus på læring gjennom lek.
- Deltakerne skal få være med å leke selv.

Hvordan

Tidsbruk: 45 min

Utstyr: Liste over leketyper og evt. ulike leker/jungelleker, huskereglene for leker

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
15 min	Bevisst bruk av lek. Typer leker.	Les utdrag fra kapittel 7 i Beveventyret. Diskusjon. Når bruker vi leker, hva kan vi oppnå gjennom dem? Fortelle om hvilke typer leker som finnes.	
30 min	Prøve ut leker	Dele ut ark med de ulike leketyperne pluss huskereglene for leker. Deltakerne finner eksempler på leker som passer til hver kategori og leker dem (kan bruke leker beskrevet i fagstoffet til Rammearbeid).	

Fagstoff

Utdrag fra Beveventyret, kap.7

Keeo snakker til de unge beverne:

”Dere vet hvor travelt vi har hatt det disse siste månedene. Det er ikke ende på alt vi har gjort sammen! (...) Har vi ikke lært mye av Haukøye og Regnbue der de kommer padlende over dammen i kanoen sin? De har foreslått for oss ting vi kunne gjøre, lært oss om naturen, Gud og verden rundt oss. Har vi ikke mye å takke Boble og Rødtopp for, de som lærte oss å leke sammen og hjelpe hverandre i lekene vi lekte? Lærte vi ikke mye av dem bare ved å se hvordan de var sammen om mange ting og hjalp hverandre slik at begge kunne ha moro ved at den andre var tilfreds og glad? Alle disse tingene, bevere, gjør oss til en lykkelig beverkoloni!”

Leken er koloniens viktigste hjelpemiddel

Når det gjelder selve programmet i kolonien, er det spesielt lek, fantasi og bevegelse som krever oppmerksomhet. Gjennom lek og fantasirammen kan speiderne lære om seg selv, om andre og om samfunnet for øvrig. Forskjellige dyr kan f or eksempel være bilder på forskjellige egenskaper som er for abstrakte til at beverspeidere kan snakke om dem. Eventyr og historier formidler holdninger og verdier. Barn uttrykker også følelser gjennom lek og fortelling. Dessuten er både lek og fortelling spennende og moro, og beverarbeidet skal nettopp være mye moro.

"Leken er den første lærer"

Baden-Powell

For ledere i beverkoloni er leken det beste hjelpemiddel.

Gjennom lek kan barna:

- motta instruksjon
- konsentrasjon
- følge regler
- takle motgang
- samarbeid
- se, oppdage, oppleve og de skal ha det moro

Lek er aktivitet med mening. Lek er morsomt og utvikler sanser, ferdigheter, kunnskap, toleranse, hensynsfullhet, fantasi, kreativitet, konsentrasjon, arbeidsevne, og mye, mye mer. Lek utvikler mennesket.

Leken utvikler rettferdighetssans og evnen til å forstå regler og normer. Å leke er en prøve på livet og en anledning til lære seg selv å kjenne. Her gis det i høy grad mulighet for egenaktivitet, kroppskontakt og trening i å tåle medgang og motgang. Vi leker gjennom hele livet, men leken forandrer seg etter som vi utvikler oss. Leketøy går fra å være en bitering, via bøtte, spade og fotball til datamaskiner, sportsbiler og hekletøy. Lek er gøy og lek er alvor. Voksne leker for å koble av og samle nye krefter. For barn er lek en måte å uttrykke seg på, og en måte å lære på.

I leken inntar barn roller. Noen leker har gitte roller og andre gir mer spontane roller. Gjennom rollen kan barnet få prøvd ut hendelser i livet, samtidig som de utvikler forståelse og kunnskap om det samfunnet de lever i. Dette skaper orden i et kaos av inntrykk. For å følge med i leken må barna tilegne seg begrepsgrunnlaget som leken krever og de må bruke språket en god del.

Fra første stund i livet er det altså leken som gjør at vi tilegner oss ferdigheter og utvikles. Bruk derfor leken bevisst. Sett leken inn i koloniens ramme.

Leken er at av de beste midlene du har til å formidle kunnskap og holdninger i kolonien.

Du bør bruke minst mulig instruksjoner og formaninger, og mest mulig lek. Pass bare på at leken ikke blir et tilfeldig innslag på bevermøtet fordi du ikke har funnet på noe annet og må få tiden til å gå. Du må tenke over hvorfor dere skal ha en lek, og hva du kan oppnå med akkurat denne leken.

Varier leken og bruk gjerne de mest populære lekene om igjen (men pass på å ikke "bruke dem opp"). Alle typer lek egner seg ikke like godt over alt. Avpass leken etter plassen dere har til rådighet, til naturforholdene og lignende. Er det vått eller sølete på bakken, er det ikke lurt med krabbeleker.

Det er mange måter å dele inn leker på. Som en regel skiller vi mellom fysisk aktivitet og rolige leker. Her følger noen eksempler på ulike leketyper.

Ut-med-dampen-leker

Dette er korte leker på 1-5 minutter som krever mye fysisk aktivitet. Formålet er, som navnet sier, å få ut dampen, bli kvitt noe av overskuddsenergien. Særlig før møtet begynner kan slike leker være nyttige. Bruk av masse energi og stemme får beverne til å nyte roen etterpå.

Saneseleker

I speidersammenheng har det flere steder vært tradisjon for å bruke ulike varianter av KIMs-lek til å øve opp sansene. Under leker, spill og konkurranser i Oasen i Speiderbasen er det viet et helt eget område til Kims lek.

Vi har mange sanser. De fem vi kjenner best er syn-, hørsel-, lukte-, smak- og følelsesansen. Vi har også flere "sanser" som må utvikles og trenes. Vi har sanser som er knyttet til musklene, våre bevegelser i rommet, hvor kroppen er i rommet, hva som er opp og ned på kroppen, hvor ben og armer er i forhold til hverandre og mange flere. Sansene øves opp gjennom lek og aktivitet.

Prøve- og Repetisjonsleker

Formålet er å få praktisert ferdigheter. Gjennom lek kan beverne både repetere noe de har lært og leke inn ny lærdom. For at nye kunnskaper skal sitte, er det nødvendig med repetisjon og aktivitet hvor de får brukt sine nye ferdigheter.

Terrengleker

Tradisjonelle leker som lekes utendørs over stort område - inneholder sniking, fantasi og er likt av alle ulvungene. Disse er fine å bruke på turer. Dette er sånt de forventer når de begynner beveren. Ikke skuff dem. Når du bruker rammer i kolonien er det enkelt å putte snikeleker inn i rammen. Beverne må konsentrere seg godt for å snike seg lydløst av gårde. De får trent opp smidighet og herredømme over kroppen.

Lagleker og konkurranser

Familiene kan være lag, eller kolonien kan deles på tvers av familiene i større lag, eller to og to, og så videre.

Gjennom lagleker får beverne sosial trening, lærer å følge regler og blir kjent med hverandre. Snikeleker, stafetter, balleker, løyper med poster med mer kan alle gjennomføres som lagleker.

I kolonien bør man prøve å unngå konkurranser fordi barn i denne alderen klarer ofte ikke å takle nederlag. Hvis man allikevel velger å ha konkurranser, er det viktig å ikke overdrive dem – det er leken som er det sentrale. I konkurranser er det viktig at ingen oppfates som tapere. Derfor bør man unngå individuelle konkurranser, men bruke heller lagkonkurranser.

Sangleker

Det finnes mange fine sangleker og sanger med bevegelser. Dette kan være vanskelig for beverne å mestre. De skal synge og gjøre noe samtidig. Mange trenger å trene lenge før de får det til. Bevegelsene til sangleken må trenes så de utføres automatisk før beverne klarer å synge med i hele sangen.

Rollespill, miming og drama

Opptrinn er også en form for lek. Dramaøvelser trener beverne til å bli trygge på seg selv og andre. De er fine for å introdusere skuespillerkunst i sin enkleste form, stimulerer forestillingsevne og er morsomme. Det er viktig å begynne enkelt. Ingen presses til å være med, dette skal være lystbetont. Mime dyr, hendelser, personer og lignende kan gjøres enkelt og er populært. Skuespill som fremføres for kolonien eller for gjester kan hentes fra tema i rammen. Hva med å la beverne være med på å lage skuespillet.

Rolige leker

Til å roe ned beverne etter aktiviteter. Hjelper å skape riktig atmosfære før andakt eller opptakelse.

Huskeregler for leker

- Pass på å ha alt materiell du trenger til leken før den starter
- Sett leken inn i en sammenheng og innled med en fortelling
- Ha målet klart
- Bruk leker som alle kan delta i
- Gi klar instruksjon og vis hvordan det skal gjøres
- Vær entusiastisk
- Klargjør hvordan leken starter og stopper og hvor lenge den varer
- La beverne stille spørsmål
- Ikke led dem på plass, la dem finne plassen sin sjøl
- Ikke la beverne vente fordi du ikke har alle tingene som trengs
- Stopp leken i god tid før den blir kjedelig
- Stopp leken hvis den blir for voldsom
- Forklar resultatene hvis det er en konkurranse

- Ikke bruk utslagsleker; la heller beveren få en klesklype, snu skjerfet eller liknende - beverne er dårlige tapere
- Ikke gjenta en populær lek for ofte

"Et barn må lære å bevege seg før det beveges til å lære".

N. Kephart.

Leker som kan brukes i forbindelse med beverrammen:

Sansetrenende leker

- Smake-/lukte-/sanse-Kim

- **Hvem sa det?**

Beverne sitter i ring. En bever får bind for øynene, snurres rundt og settes i midten av ringen. Beveren med bind for øynene peker på en i ringen og spør: «Hvem er jeg?». Da skal den som han peker på si navnet til den «blinde». Den som svarer skal fordreie stemmen slik at det kan være vanskelig å bli gjenkjent. Klarer ikke «den blinde» å gjette hvem som svarer, må han stille spørsmålet til en ny. Gjetter beveren riktig skal de to bytte plass og det er svarerens tur til å sitte i midten.

Snikeleker /Terrengleker

- **Vekk som dugg for solen**

Leken kan brukes på utemøter eller på hjemveien dersom den «blir lang». Alle går på en rekke etter lederen. Når lederen stopper og teller til ti, skal alle beverne springe ut av stien og gjemme seg. Lederen snur seg og roper: «Nå kommer jeg». Lederen går tilbake langs stien og ser ut til sidene for å finne så mange som mulig. Etter som beverne blir funnet, avbrytes leken og de som ikke blir funnet ropes frem. Husk å påse at alle er tilstede før man går videre.

- **Skattejakt**

Lagleker

- **Lek «Samle nøtter»**

Foran hver familie står en tallerken (skog) med nøtter (dere kan bruke erter). Beverne skal ta en skje med nøtter (serter) og gå tilbake til Tik-Tak's gjemmested (en boks eller lignende) og tømme skjeen. Det gjelder å være først ferdig med å gjemme alle «nøttene».

- **Lek «Kryp gjennom tunnelen»**

Foran hver familie står en rad med stoler og lager en fin tunnel som beverne etter tur kryper gjennom.

Sangleker

- **Sang «Jeg hører torden»**

Mel. «Fader Jacob»

Jeg hører torden,
jeg hører torden.
(Klapp i hendene ved ordet «torden»)

Gjør ikke du,
gjør ikke du?
(Hold en hånd ved øret)

Pliske, plaske regndrypp.
Pliske, plaske regndrypp.
(Klapp på låret)

Jeg er gjennomvåt,
jeg er gjennomvåt.
(Rist deg som en våt dukke)

- **Sang: «Ved en hytte, i en dam»**
Mel: «I en skog en hytte lå»

Ved en hytte i en dam
liten bever svømmer fram
Keeo dukker opp og ser,
spør ham hva som skjer.

Kjære, kjære, slipp meg inn,
Oteren vil flå mitt skinn

Keeo slår med halen, -plask.
Skynd deg, kom, vær rask!

Bevegelser:

Tegne omriss av beverhytta i lufta.
Svømmebevegelser.
Fingrene som kikkert, titter gjennom.
Ser spørrende på hverandre.

Ut-med-dampen-leker

- **Haien kommer**

Beverne blir delt inn i 4 fiskefamilier. Det skal være en hai i midten.
En leder forteller så hvilken fiskefamilie som skal svømme rundt haien. Når lederen roper: «Haien kommer» skal fiskene flukte til plassen sin, mens haien fanger fiskene. Den som blir tatt er videre hai.

- **Henteleker**

Lederne roper ut ting som den enkelte bever eller familie skal hente.

Prøve- og Repetisjonsleker

- **Himmelretninger**

Etter man har lært om himmelretninger og har funnet ut hvor de er, øver man på å huske dem. Når lederen roper «nord» løper alle mot nord og likedan med andre himmelretningene. Når lederen roper «ekvator», løper alle i midten av lekeområde og setter seg på huk. Prikkbelastning for sistemann.

- **Lek «Storm»**

Etter man har lært om himmelretninger og har funnet ut hvor de er, øver man på å huske dem. Beverne løper rundt i rommet. Når lederen roper «Storm fra nord/sør/øst/vest», må alle snu seg med ryggen til den retningen som stormen kommer fra, dekke ørene og lukke øynene. Prikkbelastning for den som gjør feil.

- **Flasketuten (lommelykten) peker på**

Den som blir «truffet av lynet» må nevne noe av det som ble gjennomgått på dagens møte (f.eks. et indianerord).

Rollespill, miming og drama

- **Bondegården**

To og to får i all hemmelighet vite hvilket dyr de skal være (ikke samtidig).

Når alle har fått et dyrenavn skal de gå ut på gulvet og spille / illustrere det dyret de er. De skal samtidig lete etter sin make. Når de har funnet den, skal de holde hverandre i hendene til alle har funnet sin like.

En variasjon av denne leken kan være at parene bare skal lage dyrelyder.

- **Rollespill til musikk**

Del rommet eller området inn i fire (strek opp med kritt eller marker med tape, tau eller lignende).

Bevere går mellom delene til musikk og må oppføre seg forskjellig i de fire delene – for eksempel, marsjere som soldater, gå som en gammel heks – krokrygget og med stokk, gå på ski, krabbe som en baby osv.

Rolige leker

- **Knutemor**

- **Oppmerksomhetslek**

Lederen leser/forteller en fortelling hvor visse ord forekommer. Bevere får vite at hver gang de hører disse ordene, må de gjøre spesielle bevegelser eller lyder. (Passer bra med bevereventyret og ordene som bever, dammen, demning, Boble osv.)

Rammearbeid

Hva

Deltakerne får en innføring i rammearbeid og får prøve ut rammearbeid i praksis.

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal utvikle grundig kjennskap til speidermetoden med fokus på rammearbeid.
- Deltakerne skal få forståelse for hvorfor bruk av rammer er viktig for beverarbeidet.
- Deltakerne skal få oppleve hvordan rammer kan brukes i praksis.
- Deltakerne skal få tips om andre rammer

Hvordan

Tidsbruk: 1 t 15 min

Utstyr:

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
40 min	Hva er ramme? Beverrammen. Om bevere.	Lese kapittel 8 i Bevereventyret. Fortelle om rammer, beverrammen i kolonien og jungelrammen i flokken. Lek "I dammen og på land"	
35 min	Opplegg med beverramme. Fokus på vennskap og samarbeid.	Tur - løype med poster knyttet til sitater eller viktige poeng fra bevereventyret. Se fagstoffet.	

Fagstoff

Tips til kursleder:

Hvis denne økten benytter seg av en ramme er det mye enklere å vise til eksempler og få deltakerne til å oppleve rammearbeid i praksis. La det være en utfordring!

Bevereventyret, Kapittel 8 - Nye grenser

Tvillingbeverne visste nesten ikke om de skulle være spente eller triste. De var i grunnen litt av begge deler. De visste at de skulle forlate beverkolonien den ettermiddagen. Det hadde vært en deilig tid sammen med alle vennene, så de var litt triste over å måtte si adjø til dem, men de var veldig spente på å gå ut i en mye større og videre verden for å lære nye ting og møte nye venner.

Keo hadde snakket med dem og han hadde sagt at de ville få en flott overraskelse, en overraskelse som bare de beverne fikk som hadde vært de beste av de ivrige beverne. Da de spurte ham hva det var, sa han: «Det vil dere finne ut når tiden er inne!» Keo visste at det var trolldom i luften denne ettermiddagen og at disse to unge beverne skulle bli en del av en helt annen gruppe av skogens venner.

Keo husket godt den dagen han hadde lært å tenke og tale som et menneske og han visste at den

samme trolldommen var i luften.

Da kolonien samlet seg for å se tvillingene svømme av gårde, vinket de og var glade for at vennene deres kunne dra ut i verden. Det var en lang svømmertur tvers over dammen.

Tvillingene merket at det ikke var ofte de hadde tatt turen over og de ville gjerne gjøre det så fort som mulig, for de la merke til at himmelen over dem var begynt å bli mørkere og at noen tunge tordenskyer begynte å samle seg. Det var akkurat idet de begynte å klatre opp av vannet og opp på bredden at det hendte, og det hendte nesten på samme måte som med Keeo, et lynglimt! De så selv at de forandret seg.

Det første de la merke til var at beverhalene deres var borte og så oppdaget de at potene deres var blitt forandret! De var blitt annerledes! De hadde virkelig forandret seg fort, fra en bever til en ung ulvunge. Det var til å begynne med slik en merkelig følelse og de sto og så på hverandre og visste nesten ikke hva de skulle si.

De skulle ikke bli lenge alene, for plutselig kom det en ulvungeflokk ut av skogen og hylte velkomsthyl. Den klokeste ulven gikk fram og sa: «Jeg er Akela, lederen av ulveflokken, og dere, er unge bevere. I beverkolonien har dere lært om naturen og hørt om menneskene og Gud av Keeo og Jonsen-familien. Nå ønsker vi dere velkommen til å bli med oss i den samme vennskapsånd og med den samme lyst til å hjelpe deres ulvungekamerater som de vil hjelpe dere. Verden er større for dere nå og som flokk vil vi streife om i skogen. Dere vil bli dyktige på deres egne, spesielle områder og noen områder vil dere dele som flokk, men noe vil dere lære å gjøre ekstra godt for dere selv som ulvunger.»

Tvillingene var ikke redde. De visste at de var blant venner. Det var en spennende følelse å være i stand til å løpe, å vite at skogen var stor og full av så mange venner og at det var en stor verden som skulle utforskes. Flokken samlet seg rundt dem og, med et siste stort gledeshyl, dro de av gårde inn i ulvingens vidunderlige verden!

Ramme

Arbeidet i kolonien bør ha en ramme. Med ramme mener vi en historisk eller tenkt omgivelse fra litteraturen eller andre kilder. Det setter fantasien i sving og er med på å skape et miljø der beverne lettere tilegner seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger vi ønsker å gi. Dessuten er bruk av rammer med på å gjøre speidertiden i kolonien morsommere og den er med på å skape et særpreg rundt det å være bever. Historier og eventyr vil alltid sette fantasien i sving, både hos store og små. Det gir muligheter for innlevelse og videre tankeflukt, og vi kan trekke paralleller mellom personer og hendelser i historien og vår egen situasjon. Dette kan ofte gi større forståelse for både oss selv og andre.

Bruk av rammer er en sentral del i speidermetoden for de yngste speiderne. Rammer kan også med fordel brukes i troppsarbeidet (5.-10. klasse), men i mindre omfang. Ramme kan være et emne, en fortelling eller et tema som vi spinner programmet rundt, med hensikt å stimulere speidernes fantasi og innlevelse i programmet.

Familienavn, møtesteder og lignende som går igjen år etter år, gjør at beverne fort føler seg hjemme i kolonien og kjenner tilhørigheten i en gruppe. Bruk av rammer skaper tradisjoner som igjen gir trygghet.

Som leder vil du oppdage at en fast ramme gir deg mange ideer og mye hjelp til selve programplanleggingen. Det er mange måter å bruke rammer på.

Historien kan "dekke" hele programmet, men det kan virke anstrengende og gi liten fleksibilitet i beverarbeidet. Dessuten kan beverne etter hvert synes det blir kjedelig med den samme historien møte etter møte. Bruker du derimot rammen ved seremonier, åpninger, samlingsstund, bakgrunnshistorie ved lek og konkurranser, som motivasjon ved innlæring, som høytlesing/fortelling osv., har du større muligheter til å variere innholdet på møter og møtetyper.

Deler av historien egner seg kanskje ekstra godt som løypeopplegg eller til et spesialmøte. Den kan gi gode ideer til andre aktiviteter som hører hjemme i beveren.

Noen ganger vil du ha behov for "spesialrammer" eller temamøter enten som enkelthendelser eller som "prosjekter" over 1 – 3 måneder. Det er bare fint med litt variasjon og overraskelsesmomenter og det ødelegger ikke rammetradisjonen. Pass bare på å bruke rammen ved de faste postene og ved seremonier.

Ved opptagelse er det viktig at rammen legges vekk. Beverne skal få en forståelse av at opptakelsen innebærer et alvorlig løfte. De må ikke oppleve opptakelsen som en lek.

"Bevereventyret" som ramme

Beverspeiding handler om opplevelse, vennskap og lek, og bever er valgt som en ramme rundt det hele. Denne rammen skal danne grunnlaget for seremonier, og gi medlemmene en identitet ved at dette er noe helt enestående for denne arbeidsgreinen/enheten. Rammen fokuserer på vennskap og skal være med på å binde beverne sammen på en helt spesiell måte. Bever er valgt som ramme for speiderarbeidet for 1.-2. klasse fordi alle beverne er venner, de har ingen uvenner. De arbeider mot et felles mål, de arbeider sammen, de leker sammen og de hviler sammen. Samarbeid og vennskap er viktig i beverspeiding. Dette kommer også fram i beverløftet.

Som grunnlaget for beverrammen bruker man en fortelling som heter Bevereventyret. Bevereventyret er en oversettelse av boken «Friends of the forest» som er rammen for det kanadiske speiderarbeidet for beverne. Boken ble i 1990 oversatt til norsk av Sonja Husby fra 8. Skien speidergruppe etter tillatelse fra Boy Scouts of Canada. Programaktivitetene til Bevereventyret er utviklet av Ragnhild Hellstrøm fra samme gruppe.

Når man jobber med Bevereventyret, er det viktig å huske at barn i denne alderen har vanskelig for å sitte stille eller konsentrere seg om én ting. Derfor må man ta en vurdering på hva som vil være den beste måten å formidle historien på - fortelling, dramatisering, lesing eller noe annet. Både møteopplegget og hvor urolig beverne er, må tas i betraktning.

Å lese/fortelle bevereventyret på tur kan være en bra måte å bruke beverrammen på. På tur har man bedre tid og mye fysisk aktivitet, derfor kan en stillesittende økt på ti minutter være lettere for beverne å "holde ut".

Mer informasjon om beverrammen finner du i Speiderbasen.

Bruk av andre rammer

Hvis man har lyst til å bruke en annen ramme enn Bevereventyret i beveren, bør man være oppmerksom på at det er vanskelig å finne en ramme som gir så mange muligheter når det gjelder aktiviteter, verdier, kunnskap osv. En alternativ ramme kan brukes for en konkret aktivitet, møte eller tur. Men helheten i beverarbeidet oppnås på en best måte gjennom Bevereventyret.

Løype med beverramme

Ferdige ark med poster finner du i vedlegget Løype.

Post 1 – Familien Jonsen

«Det er fire mennesker som bygger en hytte. Det er to store og to små mennesker... Vi har aldri sett dem og vi må jo se dem før vi kan gi dem navn. Derfor skal alle sammen dra nedover bekken i ettermiddag og ta en titt på familien Jonsen.»

«Så dere de fine fargene moren hadde på klærne sine? De var virkelig fine. Vi må kalle henne Regnbue. Hun hadde så nydelige farger på seg.»

I posen ligger det papirbiter i forskjellige farger. Hvilke farger finner vi i regnbuen?
Legg papirbitene i samme fargerekkefølge som fargene i regnbuen. Kan dere se ting i naturen som har disse fargene?

Forberedelser og utstyr:

- Papirbiter (5x20 cm) i fargene: rød, rosa, oransje, gul, grønn, blå, indigo, fiolett, brun, svart og hvit. (I regnbuen finner vi rød, oransje, gul, grønn, blå, indigo og fiolett)
- Små bilder av bevere i forskjellige farger til å markere veien videre. Henges opp i busker og trær. Det kan være lurt å plastlaminere disse slik at de tåler fuktighet.

Følg bevere i forskjellige farger til neste post.

Post 2 - Stormen

"Se far", sa Rødtopp, "demningen er sprengt. Hva kan vi gjøre for å hjelpe?"

"Jeg tror ikke vi behøver å hjelpe til, Rødtopp", sa Haukøye. "La oss sette oss på den steinen der borte og se godt etter. Vannet er fremdeles temmelig høyt i dammen, men jeg tror at når det nærmer seg normal vannstand, vil vi få se vennene våre komme ut og begynne å reparere demningen".

En halv time senere, da vannet hadde sunket flere centimeter, oppdaget Boble den første beveren. Det så ut som den undersøkte skaden og prøvde litt her og der, akkurat som en ingeniør. Snart hadde han flere med seg, alle fra samme familie. De begynte å jobbe sammen.

I vedkubben dere finner her er det festet 6 snorer. En bever skal holde i enden av hver sin snor. Sammen skal dere slå ned en teltplugg med vedkubben ved å styre kubben med snorene.

Forberedelser og utstyr:

- Rund vedkubbe med snorer av sisaltau. Hver snor bør være 3-4 meter. Plugger.
- Små bilder av beverspor til å markere veien videre. Legges på bakken. Det kan være lurt å plastlaminere disse slik at de tåler fuktighet.

Følg beverspor til neste post

Post 3 – Keeo

Først trodde de andre beverne at lynet hadde blindet dem alle, fordi da de så Keeo som satt på stammen, var det akkurat som det var et lys rundt ham, nesten som om han var av sølv. De ble litt forskrekket, for de trodde han var blitt kraftig forbrent. Men jo mer de så, jo mer så de hva som virkelig hadde skjedd. Han hadde blitt helt sølvfarget!

Keeo selv var helt ør og forstumlet. Han følte seg så rar. Han visste at noe hadde forandret ham. Da han så nedover pelsen sin, så han at den var blitt helt sølvfarget, men det var slett ikke det rareste av alt sammen. Han tenkte annerledes også! Han tenkte tanker han aldri hadde tenkt før! Han kjente at en merkelig følelse kom over ham. Han visste, først med forbauselse og så med glede, at han ikke bare tenkte som en bever, men også som et menneske.

Mennesker har mange språk. Men de forskjellige dyrene har også egne språk. Mennesker bruker som regel ord for å uttrykke sine tanker. Mens dyrene bruker andre måter å "snakke" sammen på – for eksempel bevegelser og tegn. Noen folk var også flinke til å snakke sammen ved hjelp av tegn. Her er det noen tegn som indianere brukte.

Hva betyr disse indianertegnene? Klarer dere å lage en setning med indianertegn?

Forberedelser og utstyr:

- Den voksne som følger beverfamilie bør få lære tegnene på forhånd slik at han/hun kan vise tegnene til beverne.
- Sølvfarget tråd, gavebånd e.l. til å markere veien videre. Henges på busker og trær.

Følg sølvtråder fra Keeos pels til neste post

Post 4 – Keeo, den snakkende bever

"Hvem kaller meg Boble?" spurte hun. "Keeo, sølvbeveren vel, og alle de andre vennene våre, beverne oppe i dammen".

Da han hadde sagt dette, sa Keeo: "Det var veldig hyggelig å bli kjent med deg, Boble".

"Og jeg", sa Boble, "jeg er jammen glad for å bli kjent med deg også". Og da hun ikke visste hva hun skulle finne på å si, ga hun Keeo den ene av de nybakte bollene.

Det var den første bollen han hadde sett i hele sitt liv. Han lurte på om de ville få en bolle hver gang de møtte et menneske. Men han så at Rødtopp spiste og koste seg med sin bolle og han tenkte at han fikk gjøre det samme. Det smakte jammen godt.

Her skal dere få smake på forskjellige ting. Bruk speiderskjerfet som bind for øynene, hold for nesen og gap opp. (Beverne får beskjed om at de skal få smake på eple, men i stedet får de gulrot. Saft/jus i stedet for melk. Pære i stedet for potet, osv... Hvordan var reaksjonen? Merket de at de fikk noe annet enn det som ble sagt?)

Forberedelser og utstyr:

Her må den voksne som følger beverfamilie instrueres om hvordan posten skal gjennomføres. Eventuelt kan posten være bemannet. Fukt og grønnsaker skåret opp i små biter. Saft eller jus. Hver bever bør ha med sin egen kopp. Lag små feil i naturen. F.eks. grankvist på bjerketre, blomster som henger i et tre, søppel på bakken osv..

Følg ting som ser litt rart ut/er feil i naturen til neste post.

Post 5 – Om å dele og samarbeide

Ugla Malak forklarer ekornet om beverne som samarbeider

Mulige oppgaver:

Trekk lapper med dyrelyder, to og to er like, barna lager lyder og skal forsøke å finne hverandre. Samarbeid to og to med bind for øynene. Én (to, hvis oddetall på gruppa) fører og én har bind for øynene.

Lek: Tanta knute/knutemor

....

Følg uglebilder til neste post

Post 6 – Besøk i beverhytta

Om beverne som tar i mot besøk av Rødtopp i hytta si

Hvor og hvordan bygger bevere huset de bor i? Lag en liten beverhytte av ting i naturen.
Eventuelt: Hvilke andre dyr kjenner dere til som bygger sitt eget hus? (Her er det mange riktige svar (murtue, fuglerede, ...))

Følg ospblader til neste post (bilder eller presset og limt opp på papp med kontaktpapir)

Post 7 – lykkelige bevere

Å virkelig dele på alt og være sammen om alt

Bevere samarbeider i familien om å lage seg et vinterlager av mat. Men hva er det beverne spiser om vinteren?
Eventuelt: Kjenner dere til andre dyr som samler sammen mat til vinterlager?

Følg snøballene til neste post (om sommeren - papp klippet ut som snøballer eller vattballer)

Post 8 – En ny verden

Tvillingene var ikke redde/ stor verden som skulle utforskes

Hvilke av de andre dyrene som lever i skogen kjenner dere igjen?

Klipp inn bilde av for eksempel bjørn, gaupe, grevling, ilder, mår, ekorn

Følg bjørnespor til neste post (bilde av fotavtrykk)

Organisering og foreldrekontakt

Hva

Vi forteller om hvordan organisering i familier eller patruljer kan brukes i beverarbeidet.

En god foreldrekontakt er særlig viktig for beverledere. Vi utveksler erfaringer om hvordan vi kan oppnå en god foreldrekontakt og om fordelene med denne kontakten.

Foreldre som ressurs

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal utvikle kunnskap om hvordan de kan organisere egen koloni i kull eller patruljer.
- Deltakerne skal få forståelse for viktigheten av god foreldrekontakt og de fordelene dette gir.
- Deltakerne skal forstå mulighetene og utfordringene som ligger i det å bruke foreldre som ressurs på møter og turer.

Hvordan

Tidsbruk: 30 min

Utstyr: Ark med ord, teip eller tau

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
10 min	Å forstå forventningene rundt og betydningen av å være en del av en gruppe.	Alle får utdelt et ark med følgende ord: Tilhørighet Trygghet Selvstendighet Respekt Medbestemmelse og ansvar Ledertrening Utvikling Deltakerne prioriterer fra 1-7 hva de liker best/synes er viktigst ved å være en del av en gruppe/patrulje/enhet. Ordene henges opp. Deltakerne stiller seg under det ordet de prioriterte høyest. Litt diskusjon; hvorfor står dere der? Hvorfor står ingen der?	
5 min	Inndeling i kolonien	Teoretisk innføring.	
15 min	Foreldrekontakt i kolonien. Bruk av foreldre som ressurs på møter og turer. Utfordringer knyttet til det å bytte rolle fra foreldre til hjelpere/assistenter.	Diskuter hva man kan gjøre for å oppnå og opprettholde en god foreldrekontakt og hvorfor den er så viktig. Snakk om hvilke nivåer av hjelp/assistanse vi kan forvente av foreldre – hjelp under et enkelt møte, foreldrehjelper, enhetsassistent. Hva er forskjellen på disse tre rollene? Er foreldre klar over at når de forplikter seg som hjelpere eller assistenter så er de ikke lenger der i rollen som foreldre? Hva bør lederne gjøre for å hjelpe dem i deres nye rolle?	

Fagstoff

Inndeling av kolonien – Patruljesystemet i kolonien

Beverarbeidet er for barn i 1.-2.klasse (to årskull). Enheten kalles beverkoloni og bør ikke ha flere enn 15-20 medlemmer i tillegg til lederne. En speidergruppe kan ha flere kolonier.

Kolonien skal deles i små enheter som vi kaller familier etter som det passer med rammen. I tillegg til at patruljesystemet er speidingens grunnpilar, er det også på det rene at barn ønsker å føle tilhørighet til en gruppe. Forholdet til de jevnaldrende har nemlig stor betydning for barns utvikling. Barn lærer av hverandre, de er opptatt av hverandre og de sammenlikner seg med hverandre. De sosiale spillereglene utvikles i barnegruppen.

Familiene bør ikke bestå av flere en 5 - 6 bevere. Familiene kan gjerne være sammensatt av begge kjønn, men lederne bør ta hensyn til at gutter og jenter i denne alderen er veldig forskjellige. Guttene er mer flokkorienterte, mens jentene har sin «bestevenninne». Er det få jenter i en koloni, bør de få gå i samme familie. Blir de spredt, kan de lett bli skjøvet ut av fellesskapet av guttene som (stort sett) er mer dominerende i sin flokkmentalitet.

Familiene kan for eksempel ta navn etter treslagene som beverne liker, og lage familiemerket i forskjellige farger. For eksempel: bjørk - gul, rogn - rød, selje - grønn, eik - brun, osp - oransje. Fargene kan senere brukes i ulike sammenhenger, som konkurranser eller leker.

Beverkolonien ledes av en beverleder, og hver familie ledes av en beverassistent – en voksen leder. Dette avhenger naturlig nok av det totale antallet ledere og assistenter i kolonien, men det bør ideelt sett være én voksen person per fem bevere.

Foreldrekontakt

God og positiv foreldrekontakt er viktig for en beverkoloni. Når lederen kjenner bevernes foreldre og bakgrunn, er det lettere å finne en tilnæringsmåte som er tilpasset behovene til hver enkelt bever. Samtidig er det viktig at foreldre er inneforstått med hensikten og målet med arbeidet som drives i kolonien.

Til spesielle sammenkomster kan dere invitere foreldrene: for eksempel til turer, opptagelsesseremoni, i forbindelse med høytider, til gudstjeneste eller til familiedag med sporløype og konkurranser.

Det anbefales også at man holder foreldremøter – for eksempel i forbindelse med oppstart om høsten for å fortelle om speiding og beverarbeidet, og på slutten av speideråret for å informere om eventuelle forandringer etter sommeren og sommerarrangementer.

Det er viktig å holde god foreldrekontakt hele tiden, slik at foreldrene er godt informert om ting som skjer samtidig som lederne også kan bruke anledningen til å få nødvendig informasjon og tilbakemelding. Bruk hvis mulig gruppas hjemmeside til å legge ut informasjon.

En lur måte å holde foreldre oppdatert på er å sende ut en e-post etter hvert møte hvor man forteller hva beverne gjorde på møtet og hvilke mål jobbet de med.

Foreldre som ressurs

Foreldre er en viktig ressurs i beverkolonien. Det betyr at lederne må være flinke til å utnytte denne ressursen. Mange av de mest aktive lederne i gruppene begynner ofte som foreldrehjelpere på bevermøter. Det kan derfor være like verdifullt å fokusere på foreldrerekruttering som på rekruttering fra troppen og roverlaget. Vi kan skille på følgende tre typer foreldreengasjement:

tilfeldig hjelp på et enkelt møte eller tur; foreldrehjelper som er ofte med på møtene og får mer definerte oppgaver; enhetsassistent som er et likeverdig medlem av lederpatruljen i enheten og er med på å planlegge og gjennomføre møter og turer.

Det er viktig at foreldre som hjelper til i kolonien er klar over hvilken rolle de har på møtene. For mange foreldre er det en vanskelig overgang fra å være forelder med ansvar for eget barn til å være foreldrehjelper/assistent med ansvar for alle barna i kolonien. I enkelte situasjoner kan det være nyttig at speideren som trenger litt ekstra oppsyn har med seg en av foreldrene på møte. Men hvis foreldre er med som hjelpere eller assistenter, må de prøve å gi alle barna like mye oppmerksomhet og hjelp, og i minst mulig grad oppføre seg som foreldre. Det kan være lurt å lage en grov oversikt over foreldrenes yrker, slik at man kan benytte seg av deres kunnskaper og erfaring når det er ønskelig med ekstern ekspertise på enkeltmøter.

Planlegging i kolonien

Hva

Vi går igjennom planlegging av møter og turer i kolonien.
Vi ser på hvordan vi lager en god terminliste og en god langtidsplan.

Hvorfor

Mål:

- Deltakerne skal utvikle kunnskap om planlegging og oppbygging av møter og turer i kolonien.
- Deltakerne skal utvikle kunnskap om planlegging og oppbygging av terminliste og langtidsplaner

Hvordan

Tidsbruk: 45 min

Utstyr: Møteplan og andre viktige elementer i planleggingen

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
45 min	Planleggingsteori, nyttige planleggingstips, fordeling av lederoppgaver.	Deltakerne får en innføring i planleggingsteorien og diskuterer hva, hvorfor og hvordan vi planlegger, og ikke minst hvem som planlegger. Langtidsplan. Hva utgjør en god terminliste, et bra møte? Vurdering av planene. Bevisstgjøring rund hvilke lederoppgaver som finnes i en enhet og hvordan de kan fordeles mellom enhetslederne.	

Fagstoff

Organisering av enhetens lederoppgaver

Fordelingen av oppgaver mellom ledere er en viktig del av organiseringen i enheten og planleggingen. Oppgavene kan deles i tre kategorier (mens utformingen av ledernes ansvarsområder følger sjeldent denne delingen, men tilpasses situasjonen i enheten).

Lederutvikling:

I dette ordet legger vi de mellommenneskelige relasjonene mellom leder og den som blir ledet. Blant de kontinuerlige lederfunksjonene legges det her vekt på motivasjon, kommunikasjon og konfliktløsning, eller bedre – forebygging av konfliktsituasjoner. Gjennom disse områdene skal vi utvikle den enkelte leder ved bruk av et sett med modeller og verktøy vi har.

Praktiske gjøremål og fordeling av disse:

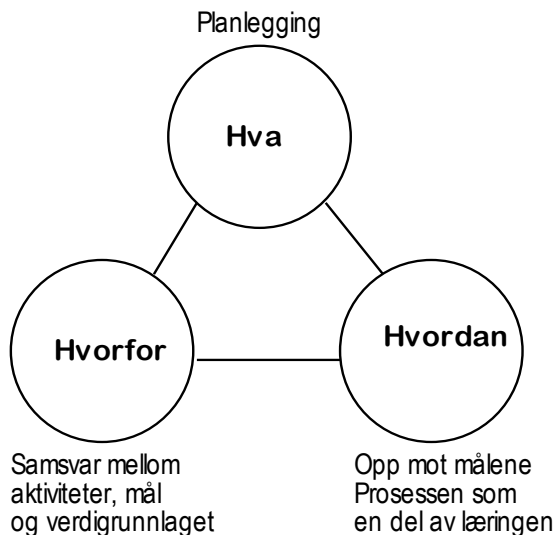
Her menes det den praktiske planlegging, gjennomføring og evaluering av alle aktiviteter, og på hvilken måte oppgavene blir fordelt til enhetens ledere og enhetens medlemmer. I de kontinuerlige lederfunksjonene blir dette beskrevet som oppgaveløsning.

Rutinepregede oppgaver:

De oppgaver som må til for at enheten skal fungere best mulig overfor sitt kontaktnett - foreldre, gruppe, krets/korps, forbund osv. I Organisasjonshåndboka 1997-98 finner du en beskrivelse av alle lederfunksjoner i en speidergruppe, blant annet i beverkolonien.

Hva, hvorfor og hvordan vi planlegger

Planlegging er noe mer enn å sette opp en terminliste. Planlegging er å bestemme hva som skal skje i framtiden. Uten planlegging er vi helt overlatt til tilfeldighetene. Planleggingen skal sørge for at enhetens aktiviteter er bevisst valgt, er best mulig egnet til å oppnå våre mål, og er best mulig egnet til å dekke forventninger og interesser hos speiderne i enheten. En plan for arbeidet gir mer sammenheng i aktivitetene, og det blir lettere å passe på at enhetens virksomhet gjenspeiler bredden og helheten i speidingen. Noe av det viktigste med planleggingen er selve prosessen med deltakelse fra både medlemmer og speidere. Ved at alle bidrar aktivt i planleggingen, får hver enkelt oppleve at de har både medbestemmelse og ansvar i enheten. På denne måten kommer det også frem flere gode ideer. Når planleggingen skjer i samarbeid, får dessuten hver enkelt et større eierforhold til programmet, og alle forstår hvorfor de forskjellige aktivitetene er valgt.



Hvis man tar tak i sammenhengen mellom Hva, Hvorfor og Hvordan kan dette gi en bedre forståelse for planlegging i speidersammenheng.

Hva: Planleggingsprosessen, uansett hvordan det går, er Hva-sirkelen.

Hvordan: I speidersammenheng planlegges aktiviteter i forhold til målet vi har satt for dette området. Speidermøter skal være i samsvar med enhetens mål, program på en leir skal være i samsvar med leirens mål, gruppens engasjement i nærmiljøet samsvarer med gruppens mål (samtidig mot kretsens, forbundets og formålsparagrafen) og kretsstyrets kontakt med gruppene er i samsvar med kretsens mål og forbundets mål. I tillegg er selve planleggingsprosessen en del av Hvordan-sirkelen. Her kommer den enkeltes ståsted inn, den enkeltes ønske om å være med i prosessen og på hvilken måte prosessen gjennomføres.

Hvorfor: Hvorfor-sirkelen synliggjør fundamentet i planleggingen. Når vi planlegger aktiviteter eller arrangementer har vi alltid målet i bunn. Gjennomføringen av aktivitetene skal være i samsvar med de mål speiderbevegelsen har og de verdier vi står for (f.eks. speiderloven).

Hvorfor planlegger vi?

Planlegging er mer enn å sette opp terminliste. Planlegging er å bestemme det som skal skje i fremtiden. Mye av det som skjer, er vi ikke herre over. Likevel er det viktig å ha en plan. Uten den er vi helt overlatt til tilfeldighetene. Vi planlegger samlinger og aktiviteter for å bruke tiden og kreftene på den beste måten.

Planlegging har flere hensikter, den skal sikre:

- sammenheng i arbeidet
- balanse i arbeidet
- nødvendig koordinering mellom egne arrangementer og andres (gruppe, krets, forbund, nærmiljø, skole, skolemusikken osv.)
- at speiderne og foresatte er informert i tide om arrangementer og enhetens program

- ledernes trygghet foran møter og arrangementer
- at beverne får innflytelse på programmet
- at beverne får være sammen med resten av gruppa

Hva planlegger vi?

Alle arrangementer og møter i kolonien

Alle turer

Tidspunkt for ledermøte og hovedtrekkene i dem.

Tidspunkt for patruljeførermøter (turer og arrangementer)

Arbeidsfordelingene mellom ledere (eventuelt foreldre)

Planer på forskjellig nivå

Langtidsplan /4 -årsplan

Visjonene vi har for fremtiden kommer fram i langtidsplanen. I den trekker vi de store linjene.

Langtidsplanen bør stemme overens med forbundets/kretsens og gruppens mål og framtidsplaner.

Kanskje er det noen framtidige arrangementer eller hendelser vi ønsker å forberede oss til i god tid?

Kanskje er det noen spesielle mål vi vil nå? Skaff oversikt over dette.

For kolonien handler langtidsplan f.eks. om å holde i bakhode arrangementer som kan være aktuelle å

delta på lenger fram i tid, eller medlems-/ledersituasjon, rekrutteringsstrategi osv. Samtidig er det

begrenset hvor mye man får planlagt, siden bevertid er bare to år, pluss at det er et stort gjennomtrekk av ledere i denne enheten.

Årsplan

Her setter vi opp arrangementer for forbund, krets, kontaktutvalg, gruppe, gruppeting, aktuelle samlinger for beverledere (emnekurs, lederleir) ledersamlinger, kurs, kretsting, samlinger, leirer, St. Georgsdag og Tenkedagen.

Terminliste

Dette er en ½ årsplan. Den tiden du bruker på å lage en god terminliste, får du mangedobbelt igjen. Her setter du for eksempel opp:

Bevermøter, patruljeførermøter, turer, fellesarrangementer osv

Møtetype: spesialmøte, arbeidsmøte, temamøte, ute eller inne med mer.

Det er fint å bestemme hovedaktiviteten på møtene allerede når du lager terminlista. Da får du oversikt over om hver bever kommer gjennom alle programområdene

Hver bever (hvert hjem) bør få en terminliste som beskriver de viktigste detaljene. Du kan som leder ha et redigert eksemplar med flere detaljer selv.

Detaljplan

Møteopplegg med tidsrammer, type aktivitet, sanger, materiell, ansvarsfordeling (mellom lederne). Denne kan settes opp for 4-5 møter av gangen.

Hvem planlegger?

På første møte spør lederen hva slags forventninger beverne har til speideren. Det kan gi noen ideer til hva man kan gjøre på møtene.

I gruppen er det gruppens ledere i fellesskap som planlegger.

Beverne kan være med å planlegge på denne måten:

De svarer på spørsmålet: Hva har vi gjort siste halvår, som vi bør gjenta neste år/halvår?

De kan også:

- velge hva de vil begynne med og hva de vil ta til slutt
- svare på hva de mener om å gjøre de forskjellige tingene
- velge ut programposter på en liste med mange mulige
- velge turområde eller turmål

Hvordan bygge opp et møte?

Før man begynner er det lurt å oppfordre til uorganisert lek mens man venter på at alle skal komme.

- Ca 15 minutter - åpning. Åpningsseremoni, fortelling i relasjon til dagens møte og ord for dagen.

- Ca 5 minutter - ut med dampen.
- Aktiv lek for å få ut energien. (Man kan eventuelt bytte om på de to første programpostene.)
- 45 - 60 minutter - full aktivitet. Her har vi hovedaktivitetene.
- Ca 10 minutter - avslutning. Denne delen består av oppsummering og avslutningsseremoni.

Noen korte kommentarer:

En fast åpning skaper ro og trygghet. Det er lurt om beverne kjenner den åpningen som brukes.

Avslutningen bør også være fast og markert. Du kan gi beskjeder da, eller først på møtet. Eller kanskje begge deler?

Dette programmet kan brukes på både ute- som innemøter. I alle tilfelle bør dere veksle mellom lek, sang og læring/hovedøkt. Ha gjerne litt ekstra opplegg på lager.

Emnemøte

Et møte hvor en arbeider med bare et tema: romfart, fugler, eventyr, andre land og kulturer, spesialmøte over Jungelboken, Dyreskogen, Ronja, indianere, sjøen/båten og så videre. Møtet kan ha samme oppbygging som "standardmøtet", men det kan godt varieres.

Arbeidsmøte

Et møte hvor en lager noe praktisk: alt fra julepresanger eller hilsen til en annen koloni, til fuglekasser osv. Møtet har likevel den faste åpningen og avslutningen, og det er lurt å ha et reserveopplegg for dem som er tidlig ferdig.

Vurdering av planene

På den siste samlingen i terminen, eller den første i neste, vurderer dere hvordan det gikk. Man kan spørre beverne om hva de husker best og hva de synes var morsomst.

Prøv å være åpen, og vær villig til å ta imot kritikk. Det hender at samlingen ikke går som planlagt. Det kan være mange grunner til det: beverne var ikke motiverte, det var mange nye i kolonien, materiellet du skulle bruke var ikke i orden eller forberedelsene var for dårlige. Men alle erfaringene, både positive og negative, gir deg ny kunnskap som du kan ta med deg videre i speiderarbeidet.

Husk at både planlegging, gjennomføring og ikke minst vurdering er viktig for din utvikling som leder og for kolonien som helhet.

BRUK AV MIN SPEIDERLOGG OG ANDRE HJELPEMIDLER

Hva

Vi går igjennom bruken av diverse hjelpemidler.

Hvorfor

Mål:

- > Deltakerne skal bli kjent med mulige hjelpemidler til bruk i egen enhet.

Hvordan

Tidsbruk: 15 min

Utstyr: (se fagstoff)

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
15 min	Deltakerne lærer om forskjellige hjelpemidler som er tilgjengelig for dem, og hvor de kan finne dem.	Denne informasjonen blir gitt i forbindelse med flere gjennomførte økter der bruk av hjelpemidler kommer opp som et naturlig tema. I denne økten kan man presentere alle hjelpemidlene og ta en oppsummering. <i>Tips til veilederen: Det er trykket opp huskelapper (kort i størrelsen A6) med nyttig for deltakerne stoff (kortene kan fåes ved henvendelse til forbundskontoret). Det kan være en bra anledning til å dele dem ut nå. Huskelappene finnes også som PDF-fil.</i>	

Fagstoff

Det finnes følgende hjelpemidler:

Beverhåndboka

Heftet om Speidermetoden

Sjekklistene (Sikkerhet på tur osv)

Tips og ideer fra Speiderbasen

Diverse planleggingshjelpemidler fra Speiderbasen (oversiktsplakat osv)

Forslag til leker (se fagstoffet til økt om leker)

Ting å huske på i forbindelse med bruk av treningsprogrammet:

Det er viktig å foreta en egen vurdering for hver enkelt speider for å se om målet eller kravet er nådd. Både erfaring, progresjon og personlige egenskaper vil spille en rolle i denne vurderingen. Målet er å bistå til personlige utvikling hos hver enkelt speider og samtidig prøve å unngå en uheldig individfokusering.

Gjenbruk – gammelt blir som nytt

Hva

Vi ser på gamle, "velbrukte" aktiviteter med nye øyne.

Hvorfor

Mål:

- > Deltakerne skal få forståelse for at vi fortsatt kan drive med de gode gamle aktivitetene, men bli bevisst på hvordan de passer inn i [det nye] trenningsprogrammet.
- > Utveksle ideer til aktiviteter

Hvordan

Tidsbruk: 30 min

Utstyr:

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
30 min	Vi ser på gamle aktiviteter med nye øyne.	Deltakere nevner én tradisjonell aktivitet hver som de pleier å bruke. I plenum prøver deltakerne å analysere denne aktiviteten for å se hvilke mål man kan oppnå gjennom den og hvor den passer i trenningsprogrammet.	

Fagstoff

Gammelt blir som nytt

I det gamle treningsprogrammet finner vi oversikt over ferdighetene og kunnskapene man må tilegne seg for å få gradene 3, 2, 1. Men var det aktiviteter bare for aktivitetenes skyld eller lå det noe mer bak disse spesifikke kravene?

Når speidere, som voksne, tenker tilbake på sin speidertid så husker de selve aktivitetene de gjorde i speideren. Speidere får ikke nødvendigvis med seg at det er et mål utenfor selve aktiviteten, at det er det de oppnår som er det viktigste. Når speiderne blir ledere, blir det ofte slik at de planlegger de samme aktivitetene for sine speidere, nå i en løsevev form. Men det er viktig for lederne å huske at knutene eller båttypene ikke er selve speidingen, men kun redskaper for å nå målene med speiderarbeid. Ledere må derfor alltid holde målene i bakhodet når de planlegger aktivitetene.

De fleste grupper og enheter har sine tradisjonelle turer, yndlingsleker eller aktiviteter som de bruker mye. Da er det viktig å huske at også disse hjelper oss å oppnå visse mål, og at det er viktig å være bevisste på disse målene og synliggjøre dem for speidere og andre ledere.

Mye av det vi gjorde tidligere, mange av kravene i det gamle treningsprogrammet er fortsatt like aktuelle. Det er fortsatt rom for alt dette i det nye treningsprogrammet. Men siden speiding er noe mer enn bare læring av ferdigheter, prøver vi nå å sette fokus på hva vi vil oppnå gjennom speideropplæringen og hva målet med det vi gjør er. Og lederen står ganske fritt i å velge hvordan å nå disse målene.

Det å kunne bearbeide gamle ideer og aktiviteter, å kunne se dem med nye øyne og bruke dem i nye sammenhenger, er viktig for å skape en fin balanse mellom stabilitet, kontinuitet og progresjon i speiderarbeidet.

Aktivitetsorientert ledelse

Vi må velge viktige aktiviteter og vite hva vi vil oppnå med disse. Mange er opptatt av å løse praktiske oppgaver og overser mulighetene for egenutvikling og patruljens utvikling. Samtidig har mange erfart at det å gjennomføre øvingsopplegg uten å få gjort noe nyttig, er lite inspirerende. Det kan hende at vi gjør en del ting av gammel vane, uten at det løser oppgaven eller gir utvikling for noen.

Aktivitetsorientert ledelse er en modell som kan forklare sammenhengen mellom valg av aktiviteter og utvikling:

- Vi kan velge aktiviteter som løser de praktiske oppgavene.
- Vi kan velge aktiviteter som utvikler patruljen og patruljesamarbeidet (kolonien/familien for bevere).
- Vi kan velge aktiviteter som gir utvikling til den enkelte.



Det er ofte slik at vi kan oppnå alt dette med samme aktivitet. Da ligger sirklene delvis på hverandre, som vist på figuren. Ut fra dette er det lett å få til diskusjoner om hvilke aktiviteter vi bør velge og hva vi oppnår med ulike aktiviteter, og det er ofte en god måte å arbeide på.

PLANLEGGING I PRAKSIS

Hva

Vi øver oss på å planlegge og å gjennomføre en speideraktivitet.

Hvorfor

Mål:

- > Deltakerne skal planlegge et bevermøte og gjennomføre en speideraktivitet ved å ta utgangspunkt i treningsprogrammet og speidermetoden.

Hvordan

Tidsbruk: 2-3 timer

Utstyr: Min speiderlogg og eventuelle andre hjelpemidler og planleggingsverktøy

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
2-3 t	Deltakerne øver seg på å planlegge langsiktig og kortsiktig og å gjennomføre en speideraktivitet/enhetsmøte.	<p>Deltakerne deles opp i mindre grupper og planlegger et bevermøte (og tenker gjennom hvordan det passer inn i en eventuell terminliste). De skal bruke alt det de har lært om planlegging: terminliste, målstyring, planlegging, speidermetoden, treningsprogrammet, hjelpemidler, oppgavefordeling mellom ledere og foreldreinformasjon. En av aktivitetene på det planlagte møtet (ca.10 min) skal gjennomføres for resten av deltakerne på slutten av økten.</p> <p>Aktivitetene gjennomføres som planlagt (10 min på hver gruppe).</p> <p>Etter at alle gruppene har gjennomført sin aktivitet, evalueres de i fellesskap og vurderes etter kriterier som speidermetoden, treningsprogrammet og forberedelser/oppgavefordeling.</p> <p>Evaluering basert på erfaringssirkelen (se fagstoffet).</p>	

Tips til veileder: Hvis kurset gjennomføres på én dag, kan man gjerne kombinere denne økten med middagsforberedelser.

Fagstoff

Her kan fagstoffet fra tidligere økter og div. hjelpemidler benyttes.

Evaluering basert på erfaringssirkelen:

Start med Forberedelse. For eksempel: Hvordan foregikk planleggingen og hva førte den til?

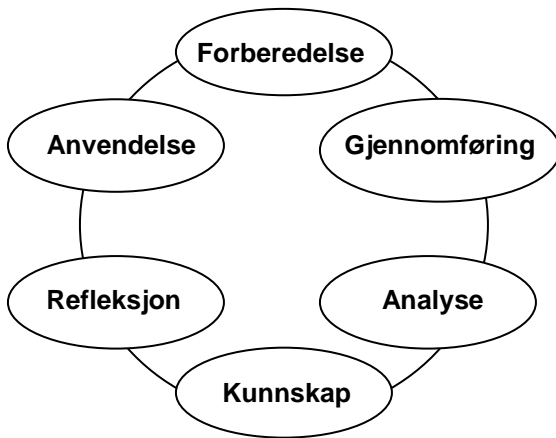
Gjennomføring, Analyse, Kunnskap, Refleksjon:

Hva har dere opplevd, hva har gjort dere nysgjerrige? Det kan være smart å ta fram forventningene og se om det er en sammenheng.

Hva fungerte bra og hva fungerte dårlig? Hva vil dere gjøre i ettertid av det som er gjennomgått?

Hva kan man lære av denne erfaringen?

Anvendelse. Hvordan vil dere bruke all den kunnskapen og alle erfaringene som nå er kjent, neste gang?



SPØRRETID

Hva

Utvexling av erfaringer og utfordringer fra egen enhet.

Hvorfor

Mål:

- > Deltakerne skal få mulighet til å utveksle erfaringer og få svar på noen av sine spørsmål.
-

Hvordan

Tidsbruk: 20 min

Utstyr: Huskelapper

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
20 min	Deltakerne deler sine ideer og erfaringer med hverandre og får noen flere tips fra veilederne.	Gjennom hele modul 2 og 3 bør det legges opp til at deltakerne utveksler erfaringer og kommer med forslag til aktiviteter og andre tips. I denne økten kan man ta opp temaene som deltakerne har behov for å diskutere mer og som de vil få flere ideer på. Deltakerne kan også få en liste over aktiviteter, leker og annet som kan brukes i deres enhet (f.eks. løypa til Bevereventyret).	

Fagstoff

Eksempler på spørsmål man kan få:

Tradisjoner rundt seremonier

Gutter og jenter sammen eller separat

Passende aktivitetsformer

Vanskelige barn, barn med diagnoser

Språkbruk

Utstyr

Kontingent

Kolonien – Avslutning

Hva

Avslutningen markerer at nå er vi ferdig.
Vi oppsummerer hva vi har gjort og evaluerer kurset.

Hvorfor

Mål:

- Markere at kurset er ferdig
- Deltakerne skal reflektere over kurset og egen innsats
- Deltakerne skal få inspirasjon til å fortsette egenutviklingen etter at kurset er ferdig.

Hvordan

Tidsbruk: 35 min

Utstyr: Baden-Powells siste budskap til speidere

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansv
15 min	Reflektere rundt Lord Baden-Powells siste ord til speiderne	Lese opp Baden-Powells siste budskap til speiderne og diskutere noen spørsmål relatert til det.	
10 min	Evaluering av kurset	Deltakerne får i oppgave å komme med tre positive tilbakemeldinger til kurset og finne en utfordring enten til seg selv som leder eller til hvordan kurset kan forbedres.	
10 min	Seremoni som symboliserer at deltakerne har forstått speidermetoden.	Alle står i en sirkel. Deltakerne forplikter seg litt uhøytidelig til å drive speiding på en speidermessig måte etter speidermetoden og i tråd med NSF's mål. Først blir de spurt om de forstår metoden. Etter forpliktelsen går de over i de "innviddes" sirkel og får et merke, en perle, en knute eller lignende som symboliserer at de forstår helheten i speidermetoden og treningsprogrammet.	

Fagstoff

Baden-Powells siste ord til speiderne

Fra, 1941:

"I believe that God put us in this jolly world to be happy and enjoy life. Happiness does not come from being rich, nor merely from being successful in your career, nor by self indulgence... Nature study will show you how full of beautiful and wonderful things God has made the world for you to enjoy. Be contented with what you have got and make the best of it. Look on the bright side of things instead of the gloomy one. **But the real way to get happiness is by giving out happiness to other people. Try and leave this world a little better than you found it, and when your turn comes to die, you can die happy in feeling that, at any rate, you have not wasted your time but have done your best. Be Prepared...**"

Målet med oppgaven er å reflektere rundt Lord Baden-Powells siste ord til speiderne og å forsøke å anvende dem på vår egen hverdag og speiderarbeid.

Noen ledetråder for diskusjon/refleksjon kan f.eks være:

- Kunne du/ dere sagt det samme som Baden-Powell sier her?
- Hva gir deg glede?

- Å være fornøyd med det man har og gjøre det beste ut av det – er det verdier og holdninger som er gangbare i dagens samfunn?
- Hva er det å være beredt?
- Hva er det å gjøre sitt beste?
- Vil verden vært et bedre sted å leve hvis alle mennesker gjør sitt beste?
- Kan speidere gjøre verden til et bedre sted å leve?
- Tror du at det at du er speiderleder betyr noe positivt for noen (andre enn deg selv..?) Hvem? Hvordan?
- Hva er det du/dere gjør i hverdagen for at verden skal bli et bedre sted å leve?
- Hvordan kan du /dere lære speiderne å ha dette, - å være beredt, å gjøre sitt beste, og å gjøre verden til et bedre sted å leve, som ideal?
- Hvilke aktiviteter, tradisjoner eller seremonier kan du/dere innføre i enheten deres for å fokusere på dette?

Til slutt kan man f.eks synge sammen den "gode gamle" speidersangen Når dagen begynner (melodi: Turalleri)

Når dagen begynner en knute jeg gjør (hurra hurra hurra hurra)
På slips eller sløyfe, den løses ei før (hurra hurra hurra)
En liten god tørn jeg mot en har fått gjort
Først da regnes dagen som ei kastet bort (hurra hurra hurra)
En god tørn å ta er bra!